ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

षष्ठ काण्डे, तृतीयः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated Sep 30, 2022

- 1. This replaces the earlier version 1.0 dated March 31, 2022.
- 2. Corrections found and reported till September 15, 2022 are updated.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number 0.0 dated December 31, 2018 2nd Version Number 1.0 dated March 31, 2022.

Table of Contents

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	4
6.3 षष्ठ काण्डे तृतीयः प्रञ्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

6.3 षष्ठ काण्डे तृतीयः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.3.1.1 - Kramam चात्वालाद् धिष्णियान् । धिष्णियानुप । उप वपति । वपति योनिः । योनिर् वै । वै यज्ञस्य । यज्ञस्य चात्वालम् । चात्वालम् ँयज्ञस्य । यज्ञस्यं सयोनित्वायं । सयोनित्वायं देवाः । सयोनित्वायेति सयोनि – त्वायं । देवा वै । वै यज्ञम् । यज्ञम् परा । पराऽजयन्त । अजयन्त तम् । तमाग्नीद्धात् । आग्नीद्धात् पुनः । आग्नींद्ध्रादित्याग्नि-इद्ध्रात् । पुनरपं । अपाजयन्न् । अजयन्नेतत् । एतद् वै । वै यज्ञस्य । यज्ञस्यापराजितम् । अपराजितम् "यत् । अपराजितमित्यपरा – जितम् । यदाग्नीद्धम् । आग्नीद्धम् ँयत् । आग्नीद्धमित्याग्नि – इद्धम् । यदाग्नीद्धात् । आग्नीद्धाद् धिष्णियान् । आग्नीद्धादित्याग्नि – इद्धात् । धिष्णियान्. विहरति । विहरति यत् । विहरतीति वि – हरति । यदेव ।

एव यज्ञस्य । यज्ञस्यापराजितम् । अपराजितम् ततः । अपराजितमित्यपरा-जितम् । ततं एव । एवैनम् । एनम् पुनः । पुनस्तनुते । तनुते पराजित्यं । पराजित्येव । पराजित्येति परा-जित्यं। इव खलुं। खलु वै। वा एते। एते यन्ति। यन्ति ये। ये बहिष्यवमानम् । बहिष्यवमान ए सर्पन्ति । बहिष्यवमानमिति बहिः – पवमानम् । सर्पन्ति बहिष्यवमाने । बहिष्यवमाने स्तुते । बहिष्यवमान इति बहिः – पवमाने । स्तुत आह । 1 (50/60) TS 6.3.1.2 - Kramam आहार्गीत् । अर्गीद्रग्नीत् । अर्गीदित्यर्गि – इत् । अर्गीन्. वि । वि हर । हर बर्.हिः । बर्.हि स्तृणाहि । स्तृणाहि पुरोडाशान् । पुरोडाशा ए अलम् । अलम् कुरु । कुर्विति । इति यज्ञम् । यज्ञमेव । एवापजित्यं । अपजित्यं पुनः । अपजित्येत्यप – जित्यं । पुनस्तन्वानाः । तन्वाना यन्ति । यन्त्यङ्गारैः । अङ्गारैर् हे । द्वे सवने । द्वे इति द्वे । सवने वि । सवने इति सवने । वि हरति । हरति शलाकाभिः । शलाकाभिस्तृतीयम् । तृतीय 🗸 सशुक्रत्वाय ।

सशुक्रत्वायार्थो । सशुक्रत्वायेति सशुक्र – त्वाय । अथो सम् । अथो इत्यथो । सम् भरति । भरत्येव । एवैनत् । एनद् धिष्णियाः । । धिष्णिया वै । वा अमुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँलोके । लोके सोमम् । सोममरक्षत्र् । अरक्षन् तेभ्यः । तेभ्योऽधि । अधि सोमम् । सोममा । आऽहरत्न् । अहरन् तम् । तमन्ववायत्न् । अन्ववायन् तम् । अन्ववायन्नित्यंनु – अवायन् । तम् परि । पर्यविशन् । अविशन्. यः । य एवम् । एवम् वैद । वेद विन्दते । विन्दते परिवेष्टारम् । 2 (50/57) TS 6.3.1.3 - Kramam परिवेष्टारम् ते । परिवेष्टारमिति परि – वेष्टारम् । ते सोमपीथेन ।

परिवेष्टारम् ते । परिवेष्टारमिति परि – वेष्टारम् । ते सोमपीथेन ।
सोमपीथेन वि । सोमपीथेनेति सोम – पीथेन । व्यार्द्ध्यन्त ।
आर्द्ध्यन्त ते । ते देवेषु । देवेषु सोमपीथम् । सोमपीथमैच्छन्त ।
सोमपीथमिति सोम – पीथम् । ऐच्छन्त तान् । तान् देवाः ।
देवा अब्रुवन् । अब्रुवन् द्वेद्वे । द्वेद्वे नामनी । द्वेद्वे इति द्वे – द्वे ।
नामनी कुरुद्ध्वम् । नामनी इति नामनी । कुरुद्ध्वमथ । अथ प्र ।
प्रवा । वाऽऽपस्यथ । आफ्स्यथ न । न वा । वेति । इत्यग्नयः ।

अग्नयो वै । वा अथं । अथं धिष्णियाः । धिष्णियास्तस्मात् । तस्माद् अर्द्धकस्तेषाम् । तेषाम् ँये । ये नेदिष्ठम् । नेदिष्ठम् पर्यविशन्न् । पर्यविशन् ते । पर्यविशन्निति परि – अविशन्न् । ते सोमपीथम् । सोमपीथम् प्र । सोमपीथमिति सोम – पीथम् । प्राप्नुवन्न् । आप्नुवन्नाहवनीयः । आहवनीयं आग्नीद्ध्रीयः । आहवनीय इत्या – हवनीयः । आग्नीद्धीयो होत्रीयः । आग्नीद्धीय इत्याग्नि – इद्धीयः । होत्रीयो मार्जालीयः । मार्जालीयस्तस्मात् । तस्मात् तेषु । तेषु जुह्वति । जुह्वत्यतिहाय । अतिहाय वषट् । अतिहायेत्यति – हाय । वषट् करोति । करोति वि । वि हि । ह्येते । 3 (50/61)

TS 6.3.1.4 - Kramam

प्ते सोमपीथेन । सोमपीथेनार्दध्यन्त । सोमपीथेनेति सोम-पीथेन ।

आर्दध्यन्त देवाः । देवा वै । वै याः । याः प्राचीः । प्राचीराहुतीः ।

आहुतीरजुहवुः । आहुतीरित्या-हुतीः । अजुहवुर् ये । ये पुरस्तात् ।

पुरस्तादसुराः । असुरा आसन् । आसन् तान् । ता ७स्ताभिः ।

ताभिः प्र । प्राणुदन्त । अनुदन्त याः । याः प्रतीचीः । प्रतीचीर् ये । ये पश्चात् । पश्चादसुराः । असुरा आसन् । आसन् तान् । ता ७स्ताभिः । ताभिरपं । अपानुदन्त । अनुदन्त प्राचीः । प्राचीरन्याः । अन्या आहुतयः । आहुतयो हूयन्ते । आहुतय इत्या – हुतयः । हूयन्ते प्रत्यङ्ङ् । प्रत्यङ्ङासीनः । आसीनो धिष्णियान् । धिष्णियान् व्याघारयति । व्याघारयति पश्चात् । व्याघारयतीति वि – आघारयति । पश्चाच् च । चैव । एव पुरस्तात् । पुरस्ताच् च । च यजमानः । यजमनो भ्रातृव्यान् । भातृव्यान् प्र । प्र णुदते । नुदते तस्मात् । तस्मात् पराचीः । पराचीः प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र वीयन्ते । वीयन्ते प्रतीचीः । प्रतीचींर् जायन्ते । 4 (50/55)

TS 6.3.1.5 - Kramam

जायन्ते प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः । वा एते ।
एते यत् । यद् धिष्णियाः । धिष्णिया यत् । यदद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः
प्रत्यङ्ङ् । प्रत्यङ् धिष्णियान् । धिष्णियानितसर्पत् । अतिसर्पत्
प्राणान् । अतिसर्पेदित्यति – सर्पत् । प्राणान्थ् सम् । प्राणानिति
प्र – अनान् । सम् कर्षेत् । कर्षेत् प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

प्रमायुक इति प्र – मायुकः । स्यान् नाभिः । नाभिर् वै । वा एषा । एषा यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यद्धोता । होतोर्द्ध्वः । ऊर्द्ध्वः खलु । खलु वै । वै नाभ्यै । नाभ्यै प्राणः । प्राणोऽवाङ् । प्राण इति प्र – अनः । अवांङपानः । अपानो यत् । अपान इत्यप – अनः । यदद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः प्रत्यङ्ङ् । प्रत्यङ् होतारम् । होतारमतिसर्पेत् । अतिसर्पेदपाने । अतिसर्पेदित्यति – सर्पेत् । अपाने प्राणम् । अपान इत्यप – अने । प्राणम् दद्ध्यात् । प्राणमिति प्र – अनम् । दद्ध्यात् प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् । प्रमायुक इति प्र–मायुकः । स्यान्न । नाद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युरुपं । उपं गायेत् । गायेद् वाग्वीर्यः । वाग्वीर्यो वै । वाग्वीर्य इति वाक् – वीर्यः । वा अद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युर् यत् । यदद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युरुपगायेत् । उपगायेदुद्गात्रे । उपगायेदित्युप – गायेत् । उद्गान्ने वाचम् । उद्गात्र इत्युत् - गात्रे । 5 (50/63)

TS 6.3.1.6 - Kramam

वाच ए सम् । सम् प्र । प्र यच्छेत् । यच्छेदुपदासुका । उपदासुंकाऽस्य । उपदासुकेत्युंप – दासुंका । अस्य वाक् । वाख् स्यात् । स्याद् ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म-वादिनः । वदन्ति न । नास ५ स्थिते । अस ५ स्थिते सोमे । अस ७ स्थित इत्यसम् – स्थिते । सोमेऽद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः प्रत्यङ्ङ् । प्रत्यङ्ख् सदः । सदोऽति । अतीयात् । इयादर्थ । अर्थ कथा । कथा दाक्षिणानि । दाक्षिणानि होतुम् । होतुमेति । एति यामः । यामो हि । हि सः। स तेषाम्। तेषाम् कस्मै। कस्मा अह। अह देवाः। देवा यामम् । यामम् ँवा । वाऽयामम् । अयामम् ँवा । वाऽनु । अनु ज्ञास्यन्ति । ज्ञास्यन्तीति । इत्युत्तरेण । उत्तरेणाग्नीद्धम् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । आग्नीद्धम् परीत्य । आग्नीद्धमित्याग्नि – इद्धम् । परीत्यं जुहोति । परीत्येति परि – इत्यं । जुहोति दाक्षिणानि । दाक्षिणानि न । न प्राणान् । प्राणान्थ् सम् । प्राणानिति प्र – अनान् । सम् कर्.षति । कर्षित नि । न्यन्ये । अन्ये धिष्णियाः । धिष्णिया उप्यन्ते () ।

उप्यन्ते न । नान्ये । अन्ये यान् । यान् निवपति । निवपति तेन ।

निवपतिति नि – वपति । तेन तान् । तान् प्रीणाति । प्रीणाति यान् ।

यान् न । न निवपति । निवपति यत् । निवपतिति नि – वपति ।

यदनुदिशति । अनुदिशति तेन । अनुदिशतीत्यनु – दिशति ।

तेन तान् । तानिति तान् ॥ ६ (६४/७४)

(स्तुते – विन्दते – हि – वीयन्ते प्रतीची – रुद्गात्र – उप्यन्ते –

चतुर्दश च) (४१)

TS 6.3.2.1 - Kramam

सुवर्गाय वै । सुवर्गायेति सुवः – गाय । वा एतानि । एतानि लोकाय । लोकाय हूयन्ते । हूयन्ते यत् । यद् वैसर्जनानि । वैसर्जनानि । द्वाभ्याम् । द्वाभ्याम् गार्.हपत्ये । गार्.हपत्ये जुहोति । गार्.हपत्य इति गार्.ह – पत्ये । जुहोति द्विपात् । द्विपाद् यजमानः । द्विपादिति द्वि – पात् । यजमानः प्रतिष्ठित्ये । प्रतिष्ठित्या आग्नीद्धे । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्ये । आग्नीद्धे जुहोति । आग्नीद्धे । इत्याग्नि – इद्धे । जुहोत्यन्तरिक्षे । अन्तरिक्ष एव । एवा । आ क्रमते । क्रमत आहवनीये । आहवनीये जुहोति ।

आहवनीय इत्या – हवनीये । जुहोति सुवर्गम् । सुवर्गमेव । सुवर्गमिति सुवः-गम् । एवैनम् । एनम् ँलोकम् । लोकम् गमयति । गमयति देवान् । देवान्. वै । वै सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् यतः । यतो रक्षा एसि । रक्षा ७ स्यजिघा ७ सन् । अजिघा ७ सन् ते । ते सोमेन । सोमेन राज्ञा । राज्ञा रक्षा एसि । रक्षा ७स्यपहत्य । अपहत्याप्तुम् । अपहत्येत्यप – हत्यं । अप्तुमात्मानम् । आत्मानम् कृत्वा । कृत्वा सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायत्र् । आयन् रक्षसाम् । रक्षसामनुपलाभाय । अनुपलाभायात्तः । अनुपलाभायेत्यनुप – लाभाय । आत्तः सोमः । सोमों भवति । भवत्यथं । अथं वैसर्जनानि । ७ (50/61) TS 6.3.2.2 - Kramam वैसर्जनानि जुहोति । जुहोति रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै त्वम् । अपहत्या इत्यप – हत्यै । त्वर् सोम । सोम तनूकृद्भ्यः । तनूकृद्भ्य इति । तनूकृद्भ्य इति तनूकृत् – भ्यः । इत्याह । आह तनूकृत् । तनूकृद्धि । तनूकृदिति तनू – कृत् । ह्येषः ।

एष हेषोभ्यः । हेषोभ्योऽन्यकृतेभ्यः । हेषोभ्य इति हेषः – भ्यः । अन्यकृतेभ्य इति । अन्यकृतेभ्य इत्यन्य – कृतेभ्यः । इत्याह । आहान्यकृतानि । अन्यकृतानि हि । अन्यकृतानीत्यन्य – कृतानि । हि रक्षाण्सि । रक्षाणस्युरु । उरु यन्ता । यन्ताऽसि । असि वरूथम् । वरूथमिति । इत्याह । आहोरु । उरु णः । नस्कृधि । कृधीति । इति वाव । वावैतत् । एतदाह । आह जुषाणः । जुषाणो अप्तुः । अप्तुराज्यस्य । आज्यस्य वेतु । वेत्विति । इत्याह । आहाप्तुम् । अप्तुमेव । एव यजमानम् । यजमानम् कृत्वा । कृत्वा सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् गमयति । गमयति रक्षसाम् । रक्षसामनुपलाभाय । अनुपलाभाया । अनुपलाभायेत्यनुप - लाभाय । आ सोमम् । सोमम् ददते । ददत आ। 8 (50/58) TS 6.3.2.3 - Kramam आ ग्राव्.णणः । ग्राव्.णण आ । आ वायव्यानि । वायव्यान्या । आ द्रोणकलशम् । द्रोणकलशमुत् । द्रोणकलशमिति द्रोण – कलशम् । उत् पत्नीम् । पत्नीमा । आ नयन्ति । नयन्त्यनु ।

अन्वनार्सि । अनार्सि प्र । प्र वर्तयन्ति । वर्तयन्ति यावत् । यावदेव । एवास्य । अस्यास्ति । अस्ति तेन । तेन सह । सह सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमेति । एति नयवत्या । नयवत्यर्चा । नयवत्येति नयं – वत्या । ऋचाऽऽग्नीद्धे । आग्नीद्धे जुहोति । आग्नीद्ध इत्याग्नि – <u>इ</u>द्धे । जुहोति सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः-गस्य । लोकस्याभिनीत्यै । अभिनीत्यै ग्राव्.ण्णः । अभिनीत्या इत्यभि – नीत्यै । ग्राव्.ण्णो वायव्यानि । वायव्यानि द्रोणकलशम् । द्रोणकलशमाग्नींद्धे । द्रोणकलशमिति द्रोण – कलशम् । आग्नीद्ध उप । आग्नीद्ध इत्याग्नि – इद्धे । उप वासयति । वासयति वि । वि हि । ह्येनम् । एनम् तैः । तैर् गृह्णते । गृह्णते यत् । यथ् सह । सहोपवासयेत् । उपवासयेदपुवायेत । उपवासयेदित्युप – वासयेत् । अपुवायेतं सौम्या । सौम्यर्चा । ऋचा प्र। प्र पादयति । पादयति स्वया । स्वयैव । एवैनम् । **9** (**50/60**)

TS 6.3.2.4 - Kramam एनम् देवतया । देवतया प्र । प्र पादयति । पादयत्यदित्याः । अदित्याः सदः । सदोऽसि । अस्यदित्याः । अदित्याः सदः । सद आ। आ सीद। सीदेति। इत्याह। आह यथायजुः। यथायजुरेव । यथायजुरितिं यथा-यजुः । एवैतत् । एतद् यजमानः । यजमानो वै । वा एतस्य । एतस्य पुरा । पुरा गोप्ता । गोप्ता भवति । भवत्येषः । एष वंः । वो देव । देव सवितः । सवितः सोमः । सोम इति । इत्याह । आह सवितृप्रसूतः । स्वितृप्रसूत एव । स्वितृप्रसूत इति सवितृ – प्रसूतः । एवैनम् । एनम् देवताभ्यः । देवताभ्यः सम् । सम् प्र । प्र यच्छति । यच्छत्येतत् । एतत् त्वम् । त्व ए सोम । सोम देवः । देवो देवान् । देवानुप । उपागाः । अगा इति । इत्याह । आह देवः । देवो हि । ह्यंषः । एष सन्न् । सन् देवान् । 10 (50/51) TS 6.3.2.5 - Kramam देवानुपैति । उपैतीदम् । उपैतीत्युप – एति । इदमहम् । अहम् मनुष्यः । मनुष्यो मनुष्यान् । मनुष्यानिति । इत्याह । आह मनुष्यः । मनुष्यों हि । ह्यंषः । एष सन्न् । सन् मनुष्यान् । मनुष्यानुपैति ।

उपैति यत् । उपैतीत्युप – एति । यदेतत् । एतद् यजुः । यजुर् न । न ब्रूयात् । ब्रूयादप्रजाः । अप्रजा अपशुः । अप्रजा इत्यप्र – जाः । अपशुर् यजमानः । यजमानः स्यात् । स्याथ् सह । सह प्रजया । प्रजयां सह । प्रजयेति प्र – जयां । सह रायः । रायस्पोषेण । पोषेणेति । इत्याह । आह प्रजया । प्रजयैव । प्रजयेति प्र – जया । एव पशुभिः । पशुभिः सह । पशुभिरितिं पशु – भिः । सहेमम् । इमम् ँलोकम् । लोकमुपावर्तते । उपावर्तते नमः । उपावर्तत इत्युप – आवर्तते । नमो देवेभ्यः । देवेभ्य इति । इत्याह । आह नमस्कारः । नमस्कारो हि । नमस्कार इति नमः – कारः । हि देवानाम । देवाना ७ स्वधा । स्वधा पितृभ्यः । स्वधेति स्व−धा । पितृभ्य इति । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । इत्याह । आह स्वधाकारः । स्वधाकारो हि । स्वधाकार इति स्वधा – कारः । हि पितृणाम् । 11 (50/61)

TS 6.3.2.6 - Kramam

वरुणपाञादिति वरुण – पाञात् । एव निः । निर् मुच्यते । मुच्यतेऽग्ने । अग्ने व्रतपते । व्रतपत आत्मनः । व्रतपत इति व्रत – पते । आत्मनः पूर्वी । पूर्वी तनूः । तनूरादेया । आदेयेति । आदेयेत्या – देया। इत्याहुः। आहुः कः। को हि। हि तत्। तद् वेद । वेद यत् । यद् वसीयान् । वसीयान्थ् स्वे । स्वे वशे । वशे भूते। भूते पुनः। पुनर् वा। वा ददाति। ददाति न। न वा। वेति । इति ग्रावाणः । ग्रावाणो वै । वै सोमस्य । सोमस्य राज्ञः । राज्ञों मलिम्लुसेना । मलिम्लुसेना यः । मलिम्लुसेनेति मिलम्लु – सेना । य एवम् । एवम् ँविद्वान् । विद्वान् ग्राव्.ण्णः । ग्राव्.ण्ण आग्नीद्धे । आग्नीद्ध्र उपवासयति । आग्नीद्ध्र इत्याग्नि – इद्धे । उपवासयिति न । उपवासयतीत्युप – वासयिति । नैनम् । एनम् मलिम्लुसेना । मलिम्लुसेना विन्दति () । मलिम्लुसेनेति मलिम्लु – सेना । विन्दतीति विन्दति ॥ 12 (50/57) (अर्थ – ददते – स्वया – सन्थ् – स्वधाकारो हि – विन्दति) (A2)

TS 6.3.3.1 - Kramam वैष्णव्यर्चा। ऋचा हुत्वा। हुत्वा यूपम्। यूपमच्छ। अच्छैति। एति वैष्णवः । वैष्णवो वै । वै देवतया । देवतया यूपः । यूपः स्वया । स्वयैव । एवैनम् । एनम् देवतया । देवतयाऽच्छ । अच्छैति । एत्यति । अत्यन्यान् । अन्यानगाम् । अगाम् न । नान्यान् । अन्यानुपं । उपांगाम् । अगामिति । इत्याह । आहाति । अति हि । ह्यन्यान् । अन्यानेति । एति न । नान्यान् । अन्यानुपैति । उपैत्यर्वाक् । उपैतीत्युप – एति । अर्वाक् त्वा । त्वा परैः । परैरविदम् । अविदम् परः । परोऽवरैः । अवरैरिति । इत्याह । आहार्वाक् । अर्वाग्घि । होनम् । एनम् परैः । परैर् विन्दति । विन्दति परः । परोऽवरैः । । अवरैस्तम् । तम् त्वा । त्वा जुषे । जुषे वैष्णवम् । 13 (50/51)

प्र 6.3.3.2 - Kramam

वैष्णवम् देवयज्यायै । देवयज्याया इति । देवयज्याया इति

देव – यज्यायै । इत्याह । आह देवयज्यायै । देवयज्यायै हि ।

देवयज्याया इति देव – यज्यायै । ह्येनम् । एनम् जुषते ।

जुषते देवः । देवस्त्वा । त्वा स्विता । स्विता मद्ध्वा ।

मद्ध्वाऽनक्तु । अनक्त्विति । इत्याह । आह तेजसा । तेजसैव । एवैनम् । एनमनिक । अनक्त्योषधे । ओषधे त्रायस्व । त्रायस्वैनम् । एन ७ स्वधिते । स्वधिते मा । स्वधित इति स्व – धिते । मैनम् । एन ए हि ्सीः । हि ्सीरिति । इत्याह । आह वर्जः । वज्रो वै । वै स्वधितिः । स्वधितिः शान्त्यै । स्वधितिरिति स्व – धितिः । शान्त्यै स्वधितेः । स्वधितेर् वृक्षस्यं । स्वधितेरिति स्व – धितेः । वृक्षस्य बिभ्यतः । बिभ्यतः प्रथमेन । प्रथमेन शकलेन । शकलेन सह । सह तेजः । तेजः परा । परा पतित । पतित यः । यः प्रथमः । प्रथमः शकलः । शकलः परापतेत् । परापतेत् तम् । परापतेदिति परा - पतेत् । तमपि । अप्या । आ हरेत् । हरेथ् सतेजसम् । सतंजसमेव । सतंजसमिति स – तेजसम् । 14 (50/57) TS 6.3.3.3 - Kramam एवैनम् । एनमा । आ हरित । हरतीमे । इमे वै । वै लोकाः । लोका यूपात् । यूपात् प्रयतः । प्रयतो बिभ्यति । प्रयत इति प्र – यतः । बिभ्यति दिवम् । दिवमग्रेण । अग्रेण मा । मा लेखीः । लेखीरन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् मद्ध्येन । मद्ध्येन मा । मा हिर््सीः ।

हि ्सीरिति । इत्याह । आहैभ्यः । एभ्य एव । एवैनम् । एनम् ँलोकेभ्यः । लोकेभ्यः शमयति । शमयति वनस्पते । वनस्पते शतवल्.शः । शतवल्.शो वि । शतवल्.श इति शत – वल्.शः । वि रोह । रोहेति । इत्याव्रश्चने । आव्रश्चने जुहोति । आव्रश्चन इत्या – व्रश्चने । जुहोति तस्मात् । तस्मादाव्रश्चनात् । आव्रश्चनाद् वृक्षाणाम् । आव्रश्चनादित्या – व्रश्चनात् । वृक्षाणाम् भूया एसः । भ्याण्स उत् । उत् तिष्ठन्ति । तिष्ठन्ति सहस्रवल् शाः । सहस्रवल्.शा वि । सहस्रवल्.शा इति सहस्र – वल्.शाः । वि वयम् । वय एं रुहेम । रुहेमेति । इत्याह । आहाशिषम् । आशिषमेव । आशिषमित्या – शिषम् । एवैताम् । एतामा । आ शास्ते । शास्तेऽनक्षसङ्गम् । अनक्षसङ्गम् ँवृश्चेत् । अनक्षसङ्गमित्यनक्ष – सङ्गम् । 15 (50/57) TS 6.3.3.4 - Kramam वृश्चेद् यत् । यदक्षसङ्गम् । अक्षसङ्गम् ँवृश्चेत् । अक्षसङ्गमित्यक्ष-सङ्गम् । वृश्चेदधईषम् । अधईषम् "यजमानस्य । अधईषमित्यधः-ईषम् । यजमानस्य प्रमायुकम् । प्रमायुक७ स्यात् ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

प्रमायुकमिति प्र – मायुकम् । स्याद् यम् । यम् कामयेत । कामयेताप्रतिष्ठितः । अप्रतिष्ठितः स्यात् । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति – स्थितः । स्यादिति । इत्यारोहम् । आरोहम् तस्मै । आरोहमित्या – रोहम् । तस्मै वृश्चेत् । वृश्चेदेषः । एष वै । वै वनस्पतीनाम् । वनस्पतीनामप्रतिष्ठितः । अप्रतिष्ठितोऽप्रतिष्ठितः । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति – स्थितः । अप्रतिष्ठित एव । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति – स्थितः । एव भवति । भवति यम् । यम् कामयेत । कामयेतापशुः । अपशुः स्यात् । स्यादिति । इत्यपर्णम् । अपर्णम् तस्मै । तस्मै शुष्काग्रम् । शुष्काग्रम् ँवृश्चेत् । शुष्काग्रमिति शुष्कं – अग्रम् । वृश्चेदेषः । एष वै । वै वनस्पतीनाम् । वनस्पतीनामपशव्यः । अपशव्योऽपशुः । अपशुरेव । एव भवति । भवति यम् । यम् कामयेत । कामयेत पशुमान् । पशुमान्थ् स्यात् । पशुमानिति पशु – मान् । स्यादिति । इति बहुपर्णम् । बहुपर्णम् तस्मै । बहुपर्णमिति बहु – पर्णम् । तस्मै बहुशाखम् ।

बहुशाखम् वृश्चेत् । बहुशाखमिति बहु – शाखम् । वृश्चेदेषः । एष वै । वै वनस्पतीनाम् । 16 (50/61) <u>TS 6.3.3.5 - Kramam</u>

वनस्पतीनाम् पशव्यः । पशव्यः पशुमान् । पशुमानेव । पशुमानिति पश् - मान् । एव भवति । भवति प्रतिष्ठितम् । प्रतिष्ठितम् वृश्चेत् । प्रतिष्ठितमिति प्रति – स्थितम् । वृश्चेत् प्रतिष्ठाकामस्य । प्रतिष्ठाकामस्यैषः । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा – कामस्य । एष वै । वै वनस्पतीनाम् । वनस्पतीनाम् प्रतिष्ठितः । प्रतिष्ठितो यः । प्रतिष्ठित इति प्रति – स्थितः । यः समे । समे भूम्यै । भूम्यै स्वात् । स्वाद् योनेः । योने रूढः । रूढः प्रति । प्रत्येव । एव तिष्ठति । तिष्ठति यः । यः प्रत्यङ्ङ् । प्रत्यङ्ङुपनतः । उपनतस्तम् । उपनत इत्युपं – नतः । तम् वृश्चेत् । वृश्चेथ्सः । स हि । हि मेधम् । मेधमभि । अभ्युपनतः । उपनतः पञ्चारिलम् । उपनत इत्युपं – नतः । पञ्चारिलम् तस्मै । पञ्चारिलमिति पञ्च - अरिलम् । तस्मै वृश्चेत् । वृश्चेद् यम् । यम् कामयेत । कामयेतोप । उपैनम् । एनमुत्तरः । उत्तरो यज्ञः ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

उत्तर इत्युत् – तरः । यज्ञो नमेत् । नमेदिति । इति पञ्चाक्षरा । पञ्चाक्षरा पङ्किः । पञ्चाक्षरेति पञ्च-अक्षरा । पङ्किः पाङ्कः । पाङ्को यज्ञः । यज्ञ उपं । उपैनम् । एनमुत्तरः । उत्तरो यज्ञः । उत्तर इत्युत् – तरः । यज्ञो नमति । **17** (**50/60**) TS 6.3.3.6 - Kramam नमति षडरिलम् । षडरिलम् प्रतिष्ठाकामस्य । षडरिलमिति षट् - अरिलम् । प्रतिष्ठाकामस्य षट् । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा – कामस्य । षड् वै । वा ऋतवः । ऋतव ऋतुषु । ऋतुष्वेव । एव प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठति सप्तारिलम् । सप्तारिलम् पश्कामस्य । सप्तारिलमिति सप्त – अरिलम् । पश्कामस्य सप्तपंदा । पशुकांमस्येति पशु – कामस्य । सप्तपंदा शक्वरी । सप्तपदेति सप्त – पदा । शक्वरी पशवः । पशवः शक्वरी । ा । । । । राक्वरी पशून् । पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे नवारिलम् । नवारिलम् तेजस्कामस्य । नवारिलमिति नवं – अरिलम् । तेजस्कामस्य त्रिवृता । तेजस्कामस्येति तेजः – कामस्य । त्रिवृता स्तोमेन । त्रिवृतेति त्रि – वृता । स्तोमेन सम्मितम् ।

```
सम्मितम तेजः । सम्मितमिति सम् – मितम् । तेजस्त्रिवृत् ।
त्रिवृत् तेजस्वी । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । तेजस्व्येव । एव भवति ।
भवत्येकादशारिलम् । एकादशारिलमिन्द्रियकामस्य ।
एकादशारिलमित्येकाश – अरिलम् । इन्द्रियकामस्यैकादशाक्षारा ।
इन्द्रियकामस्येतींन्द्रिय – कामस्य । एकादशाक्षरा त्रिष्टुक् ।
एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्ट्रगिन्द्रियम् । इन्द्रियम् त्रिष्टुक् ।
त्रिष्टुगिन्द्रियावी । इन्द्रियाव्येव । एव भवति । भवति पञ्चदशारिलम् ।
पञ्चदशारिलम् भ्रातृव्यवतः । पञ्चदशारिलमिति
पञ्चदश - अरिलम् । भ्रातृव्यवतः पञ्चदशः । भ्रातृव्यवत इति
भ्रातृत्य – वतः । पञ्चदशो वज्रः । पञ्चदश इति पञ्च – दशः ।
वजो भ्रातृव्याभिभूत्यै । भ्रातृव्याभिभूत्यै सप्तदंशारिलम् ।
भ्रातृ व्याभिभूत्या इति भ्रातृ व्य – अभिभूत्यै । सप्तदशारिलम्
प्रजाकामस्य । सप्तदंशारिलमिति सप्तदंश – अरिलम् ।
प्रजाकामस्य सप्तदशः । प्रजाकामस्येति प्रजा – कामस्य ।
सप्तदशः प्रजापतिः । सप्तदश इति सप्त – दशः ।
```

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

प्रजापतिः प्रजापतेः । प्रजापतिरितिं प्रजा – पतिः । प्रजापतेराप्त्यै ()। प्रजापतेरितं प्रजा – पतेः। आप्त्या एकवि एशत्यरिलम् । एकवि एशत्यरिलम् प्रतिष्ठाकामस्य । एकवि एशत्यरिलिमित्येकवि एशति – अरिलिम् । प्रतिष्ठाकामस्यैकवि र्शः । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा – कामस्य । एकवि एक: स्तोमानाम् । एकवि एक: इत्येक – वि एक: । स्तोमानाम् प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । प्रतिष्ठित्या अष्टाश्रिः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । अष्टाश्रिर् भवति । अष्टाश्रिरित्यष्टा – अश्रिः । भवत्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री तेजः । तेजो गायत्री । गायत्री गायत्री । गायत्री यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् तेजसा । यज्ञमुखमिति यज्ञ-मुखम् । तेजसैव । एव गायत्रिया । गायत्रिया यज्ञमुखेन । यज्ञमुखेन सम्मितः । यज्ञमुखेनेति यज्ञ – मुखेन । सम्मित इति सम् – मितः ॥ 18 (69/100)

(जुषे – सर्तेजस – मनक्षसङ्गम् – बहुशाखम् "वृश्चेदेष वै – यज्ञ उपैनमुत्तरो यज्ञ – आप्त्या – एकान्नविङ्शतिश्च) (A3) TS 6.3.4.1 - Kramam पृथिव्यै त्वा । त्वाऽन्तरिक्षाय । अन्तरिक्षाय त्वा । त्वा दिवे । एनम् ँलोकेभ्यः । लोकेभ्यः प्र । प्रोक्षति । उक्षति पराञ्चम् । पराञ्चम् प्र । प्रोक्षति । उक्षति पराङ् । पराङ्ङिव । इव हि । हि सुंवर्गः । सुवर्गो लोकः । सुवर्ग इति सुवः – गः । लोकः क्रूरम् । क्रूरमिव । इव वै । वा एतत् । एतत् करोति । करोति यत् । यत् खनति । खनत्यपः । अपोऽवं । अवं नयति । नयति शान्त्यै । शान्त्यै यवमतीः । यवमतीरव । यवमतीरित यव – मतीः । अव नयति । नयत्यूर्क् । ऊर्ग् वै । वै यवः । यवो यजमानेन । यजमानेन यूपः । यूपः सम्मितः । सम्मितो यावान् । सम्मित इति सम् – मितः । यावानेव । एव यजमानः । यजमानस्तावतीम् । तावतीमेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्नूर्जम् । ऊर्जम् दधाति । दधाति पितृणाम् । 19 (50/53)

TS 6.3.4.2 - Kramam पितृणा ए सदनम् । सदनमसि । असीति । इति बर्.हिः । बर्.हिरवं । अव स्तृणाति । स्तृणाति पितृदेवत्यम् । पितृदेवत्य 💸 हि । पितृदेवत्यमिति पितृ-देवत्यम् । ह्येतत् । एतद् यत् । यन् निखातम् । निखातम् यत् । निखातमिति नि – खातम् । यद् बर्.हिः । बर्.हिरनवस्तीर्य । अनवस्तीर्य मिनुयात् । अनवस्तीर्येत्यनव-स्तीर्य । मिनुयात् पितृदेवत्यः । पितृदेवत्यो निखातः । पितृदेवत्य इति पितृ – देवत्यः । निखातः स्यात् । निखात इति नि – खातः । स्याद् बर्.हिः । बर्.हिरवस्तीर्य । अवस्तीर्य मिनोति । अवस्तीर्येत्यव – स्तीर्य । मिनोत्यस्याम् । अस्यामेव । एवैनम् । एनम् मिनोति । मिनोति यूपशकलम् । यूपशकलमव । यूपशकलमिति यूप – शकलम् । अवास्यति । अस्यति सर्तेजसम् । सतेजसमेव । सतेजसमिति स – तेजसम् । एवैनम् । एनम् मिनोति । मिनोति देवः । देवस्त्वा । त्वा सविता । सविता मद्ध्वा । मद्ध्वाऽनकु । अनक्त्वितं । इत्याह । आह तेजसा । तेजसैव । एवैनम् । एनमनिक । अनिक सुपिप्पलाभ्यः । सुपिप्पलाभ्यस्त्वा ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.3)

सुपिप्पलाभ्य इति सु–पिप्पलाभ्यः । त्वौषधीभ्यः । ओषधीभ्य इति । अोषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । इति चषालम् । चषालम् प्रति । प्रति मुञ्चति । 20 (50/60)

TS 6.3.4.3 - Kramam मुञ्चति तस्मात् । तस्माच्छीर्.षतः । शीर्षत ओषधयः । ओषधयः फलम् । फलम् गृह्णन्ति । गृह्णन्त्यनिक । अनिक तेजः । तेजो वै । वा आज्यम् । आज्यम् ँयजमानेन । यजमानेनाग्निष्ठा । अग्निष्ठाऽश्रिः । अग्निष्ठेत्यग्नि – स्था । अश्रिः सम्मिता । सम्मिता यत् । सम्मितेति सम् – मिता । यदग्निष्ठाम् । अग्निष्ठामश्रिम् । अग्निष्ठामित्यग्नि – स्थाम् । अश्रिमनिकः । अनिकः यजमानम् । यजमानमेव । एव तेजसा । तेजसाऽनिक । अनक्त्यान्तम् । आन्तमनिक । आन्तमित्या – अन्तम् । अनक्त्यान्तम् । आन्तमेव । आन्तमित्या – अन्तम् । एव यजमानम् । यजमानम् तेजसा । तेजसाऽनिक । अनिक सर्वतः । सर्वतः परि । परि मृशति । मृश्चात्यपरिवर्गम् । अपरिवर्गमेव । अपरिवर्गमित्यपरि – वर्गम् । एवास्मिन् । अस्मिन् तेजः । तेजो दधाति । दधात्युत् । उद् दिवम् ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

दिव स्तभान । स्तभाना । आऽन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् पृण ।

पृणेति । इत्याह । आहैषाम् । एषाम् लोकानाम् । लोकानाम्

विधृत्यै । विधृत्यै वैष्णव्या । विधृत्या इति वि – धृत्यै । वैष्णव्यर्चा ।

ऋचा कल्पयति । 21 (50/57)

TS 6.3.4.4 - Kramam

कल्पयति वैष्णवः । वैष्णवो वै । वै देवतया । देवतया यूपः । यूपः स्वया । स्वयैव । एवैनम् । एनम् देवतया । देवतया कल्पयति । कल्पयति द्वाभ्याम् । द्वाभ्याम् कल्पयति । कल्पयति द्विपात् । द्विपाद् यजमानः । द्विपादितिं द्वि – पात् । यजमानः प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै यम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । यम् कामयेत । कामयेत तेजसा । तेजसैनम् । एनम् देवताभिः । देवताभिरिन्द्रियेण । इन्द्रियेण वि । व्यर्द्धयेयम् । अर्द्धयेयमिति । इत्यंग्निष्ठाम् । अग्निष्ठाम् तस्य । अग्निष्ठामित्यग्नि – स्थाम् । तस्याश्रिम् । अश्रिमाहवनीयात् । आहवनीयादित्थम् । आहवनीयादित्या – हवनीयात् । इत्थम् वा । वेत्थम् । इत्थम् ँवा । वाऽति । अति नावयेत् । नावयेत् तेजसा ।

तेजसैव। एवैनम्। एनम् देवताभिः। देवताभिरिन्द्रियेण । इन्द्रियेण । वि। व्यर्द्धयित । अर्द्धयित यम्। यम् कामयेत । कामयेत तेजसा। तेजसैनम्। एनम् देवताभिः। देवताभिरिन्द्रियेण । इन्द्रियेण सम्। समर्द्धयेयम्। अर्द्धयेयमिति । इत्यग्निष्ठाम्। 22 (50/54)

TS 6.3.4.5 - Kramam

अग्निष्ठाम् तस्य । अग्निष्ठामित्यग्नि – स्थाम् । तस्याश्रिम् । अश्रिमाहवनीयेन । आहवनीयेन सम् । आहवनीयेनेत्या-हवनीयेन । सम् मिनुयात् । मिनुयात् तेजसा । तेजसैव । एवैनम् । एनम् देवताभिः । देवताभिरिन्द्रियेणं । इन्द्रियेण सम् । समर्ब्धयति । अर्द्धयति ब्रह्मवनिम् । ब्रह्मवनिम् त्वा । ब्रह्मवनिमिति ब्रह्म – वनिम् । त्वा क्षत्रवनिम् । क्षत्रवनिमिति । क्षत्रवनिमिति क्षत्र – वनिम् । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा-यजुः । एवैतत् । एतत् परि । परि व्ययति । व्ययत्यूर्क् । ऊर्ग् वै । वै रशना । रशना यजमानेन । यजमानेन यूपः । यूपः सम्मितः । सम्मितो यजमानम् । सम्मित इति सम् – मितः । यजमानमेव । एवोर्जा । ऊर्जा सम् । समर्ब्धयति । अर्ब्धयति नाभिदघ्ने । नाभिदघ्ने परि ।

नाभिदघ्न इति नाभि – दघ्ने । परि व्ययति । व्ययति नाभिदघ्ने ।
नाभिदघ्न एव । नाभिदघ्न इति नाभि – दघ्ने । एवास्मै ।

अस्मा ऊर्जम् । ऊर्जम् दधाति । दधाति तस्मात् । तस्मान्
नाभिदघ्ने । नाभिदघ्न ऊर्जा । नाभिदघ्न इति नाभि – दघ्ने । ऊर्जा । मुञ्जते । भुञ्जते यम् । यम् कामयेत । कामयेतोर्जा । ऊर्जनम् ।

एनम् ँवि । 23 (50/59)

TS 6.3.4.6 - Kramam

व्यर्द्धयम् । अर्द्धयेयमिति । इत्यूर्ध्वाम् । ऊर्द्ध्वाम् ँवा । वा तस्य । तस्यावाचीम् । अवाचीम् ँवा । वाऽव । अवोहेत् । उहेदूर्जा । ऊर्जेव । एवैनम् । एनम् ँवि । व्यर्द्धयति । अर्द्धयति यदि । यदि कामयेत । कामयेत वर्ष्पुकः । वर्षुकः पर्जन्यः । पर्जन्यः स्यात् । स्यादिति । इत्यवाचीम् । अवाचीमव । अवोहेत् । उहेद् वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एव नि । नि यच्छति । यच्छति यदि । यदि कामयेत । कामयेतावर्षुकः । अवर्षुकः स्यात् । स्यादिति । इत्यूर्द्ध्वाम् । ऊर्द्ध्वामुत् । उदूहेत् । ऊहेद् वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवति । उद्वर्ध्वाम् । उद्ध्वामुत् । उदूहेत् । उहेद् वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवोत् । उद् यच्छति । यच्छति पितृणाम् । पितृणाम् निखातम् ।

निखातम् मनुष्याणाम् । निखातमिति नि – खातम् । मनुष्याणामूर्द्ध्वम् । ऊर्द्ध्वम् निखातात् । निखातादा । निखातादिति । ।। । । नि – खातात् । आ रशनायाः । रशनाया ओषधीनाम् । ओषधीनाङ् रशना । रशना विश्वेषाम् । विश्वेषाम् देवानाम् । 24 (50/52) TS 6.3.4.7 - Kramam देवानामूर्द्ध्वम् । ऊर्द्ध्वर् रशनायाः । रशनाया आ । आ चषालात् । चषालादिन्द्रस्य । इन्द्रस्य चषालम् । चषाल*ण्* साद्ध्यानाम् । साद्ध्यानामतिरिक्तम् । अतिरिक्त ए सः । अतिरिक्तमित्यति – रिक्तम् । स वै। वा एषः। एष सर्वदेवत्यः। सर्वदेवत्यो यत्। सर्वदेवत्यं इति सर्व – देवत्यः । यद् यूपः । यूपो यत् । यद् यूपम् । यूपम् मिनोति । मिनोति सर्वाः । सर्वा एव । एव देवताः । देवताः प्रीणाति । प्रीणाति यज्ञेनं । यज्ञेन वै । वै देवाः । देवाः सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायन्न् । आयन् ते । तेऽमन्यन्त । अमन्यन्त मनुष्याः । मनुष्या नः । नोऽन्वाभविष्यन्ति । अन्वाभविष्यन्तीति । अन्वाभविष्यन्तीत्यमु – आभविष्यन्ति । इति ते । ते यूपेन ।

यूपेन योपयित्वा । योपयित्वा सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायन्न् । आयन् तम् । तमृषयः । ऋषयो यूपेन । यूपेनैव । एवानु । अनु प्र । प्राजानन्न । अजानन् तत् । तद् यूपस्य । यूपस्य यूपत्वम् । यूपत्वम् यत् । यूपत्वमिति यूप - त्वम् । 25 (50/56) यद् यूपम् । यूपम् मिनोति । मिनोति सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य प्रज्ञात्यै । प्रज्ञात्यै पुरस्तात् । प्रज्ञात्या इति प्र – ज्ञात्यै । पुरस्तात् मिनोति । मिनोति पुरस्तात् । पुरस्ताद्धि । हि यज्ञस्य । यज्ञस्य प्रज्ञायते । प्रज्ञायतेऽप्रज्ञातम् । प्रज्ञायत इति प्र – ज्ञायते । अप्रज्ञात 🗸 हि । अप्रज्ञातमित्यप्र – ज्ञातम् । हि तत् । तद् यत् । यदतिपन्ने । अतिपन्न आहुः । अतिपन्न इत्यति – पन्ने । आहुरिदम् । इदम् कार्यम् । कार्यमासीत् । आसीदिति । इति साद्ध्याः । साद्ध्या वै । वै देवाः । देवा यज्ञम् । यज्ञमति । अत्यमन्यन्त । अमन्यन्त तान् । तान्. यज्ञः । यज्ञो न । नास्पृंशत् ।

अस्पृशत् तान् । तान्. यत् । यद् यज्ञस्य । यज्ञस्यातिरिक्तम् । अतिरिक्तमासीत् । अतिरिक्तमित्यति – रिक्तम् । आसीत् तत् । तदस्पृशत् । अस्पृशदितिरिक्तम् । अतिरिक्तम् वै । अतिरिक्तमित्यति – रिक्तम् । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदग्नौ । अग्नावग्निम् । अग्निम् मथित्वा । मथित्वा प्रहरित । प्रहरत्यतिरिक्तम् । प्रहरतीति प्र – हरति । अतिरिक्तमेतत् () । अतिरिक्तमित्यति – रिक्तम् । एतद् यूपस्य । 26 (50/59) TS 6.3.4.9 - Kramam ्रयूपस्य यत् । यदूर्दध्वम् । ऊर्द्ध्वम् चषालात् । चषालात् तेषाम् । तेषाम् तत् । तद् भागधेयम् । भागधेयम् तान् । भागधेयमिति भाग – धेयम् । तानेव । एव तेन । तेन प्रीणाति । प्रीणाति देवाः । देवा वै । वै स७स्थिते । स७स्थिते सोमे । स७स्थित इति सम् – स्थिते । सोमे प्र । प्र सुचः । सुचोऽहरत्न् । अहरन् प्र । प्र यूपम् । यूपम् ते । तेंऽमन्यन्त । अमन्यन्त यज्ञवेशसम् । यज्ञवेशसम् वै । यज्ञवेशसमिति यज्ञ – वेशसम् । वा इदम् । इदम् कुर्मः । कुर्म इति । इति ते । ते प्रस्तरम् । प्रस्तर७ सुचाम् ।

प्रस्तरमिति प्र – स्तरम् । स्नुचाम् निष्क्रयणम् । निष्क्रयणमपञ्चत् । निष्क्रयणमिति निः–क्रयणम् । अपञ्यन्थ् स्वरुम् । स्वरुम् ँयूपस्य । यूपस्य स७स्थिते । स७स्थिते सोमें । स७स्थित इति सम्–स्थिते । सोमे प्र । प्र प्रस्तरम् । प्रस्तरण् हरति । प्रस्तरमिति प्र – स्तरम् । हरति जुहोति । जुहोति स्वरुम् । स्वरुमयज्ञवेशसाय । अयज्ञवेशसायेत्ययज्ञ – वेशसाय ॥ 27 (42/49) (दधाति – प्रत्यृ – चा – समर्व्धयेयमित्यू – र्जैनम् – विश्वेषाम् – यूपत्व – मतिरिक्तमेतद् – द्विचत्वारिङ्शच्च) (४४) TS 6.3.5.1 - Kramam साद्ध्या वै । वै देवाः । देवा अस्मिन् । अस्मिन् "लोके । लोक आंसन्न् । आसन् न । नान्यत् । अन्यत् किम् । किम् चन । चन मिषत् । मिषत् ते । तेऽग्निम् । अग्निमेव । एवाग्नये । अग्नये मेधाय । मेधाया । आऽलभन्त । अलभन्त न । न हि । ह्यन्यत् । अन्यदालम्भ्यम् । आलम्भ्यमविन्दन्न् । आलम्भ्यमित्या – लम्भ्यम् । अविन्दन् ततः । ततो वै । वा इमाः । इमाः प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्राजायन्त । अजायन्त यत् । यदग्नौ ।

अग्नावग्निम् । अग्निम् मथित्वा । मथित्वा प्रहरति । प्रहरित प्रजानाम् । प्रहरतीति प्र – हरित । प्रजानाम् प्रजननाय । प्रजानामिति प्र – जानाम् । प्रजननाय रुद्रः । प्रजननायेति प्र - जननाय । रुद्रो वै । वा एषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निर् यजमानः । यजमानः पशुः । पशुर् यत् । यत् पशुम् । पशुमालभ्य । आलभ्याग्निम् । आलभ्येत्या – लभ्यं । अग्निम् मन्थेत् । मन्थेद रुद्राय । रुद्राय यजमानम् । यजमानमपि । 28 (50/56) TS 6.3.5.2 - Kramam अपि दद्ध्यात् । दद्ध्यात् प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् । प्रमायुक इति प्र – मायुकः । स्यादर्थो । अथो खलु । अथो इत्यर्थो । खर्ल्वाहुः । आहुरग्निः । अग्निः सर्वाः । सर्वा देवताः । देवता हविः । हविरेतत् । एतद् यत् । यत् पशुः । पशुरिति । इति यत् । यत् पशुम् । पशुमालभ्य । आलभ्याग्निम् । आलभ्येत्या – लभ्य । अग्निम मन्थति । मन्थति हव्याय । हव्यायैव । एवासन्नाय । आसन्नाय सर्वाः । आसन्नायेत्या – सन्नाय । सर्वा देवताः । देवता जनयति । जनयत्युपाकृत्य । उपाकृत्यैव ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

उपाकृत्येत्युप – आकृत्य । एव मन्थ्यः । मन्थ्यस्तत् । तन् न । नेव । इवालब्धम् । आलब्धम् न । आलब्धमित्या – लब्धम् । नेव । इवानालब्धम् । अनालब्धमग्नेः । अनालब्धमित्यना – लब्धम् । अग्नेर् जनित्रम् । जनित्रमसि । असीति । इत्याह । आहाग्नेः । अग्नेर्. हि । ह्येतत् । एतज् जनित्रम् । जनित्रम् वृषणौ । वृषणौ स्थः । स्थ इति । इत्याह । आह वृषणौ । वृषणौ हि । 29 (50/57) TS 6.3.5.3 - Kramam होतौ । एतावुर्वशीं । उर्वश्यंसि । अस्यायुः । आयुरंसि । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय । मिथुनत्वाय घृतेन । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वायं । घृतेनाके । अके वृषणम् । अके इत्यके । वृषणम् दधाथाम् । दधाथामिति । इत्याह । आह वृषणम् । वृषण ए हि । होते। एते दधाते। एते इत्येते। दधाते ये। दधाते इति दधाते। ये अग्निम् । ये इति ये । अग्निम् गायत्रम् । गायत्रम् छन्दः । छन्दोऽनुं । अनु प्र । प्र जायस्व । जायस्वेति । इत्याह । आह छन्दोंभिः । छन्दोंभिरेव । छन्दोंभिरिति छन्दः – भिः ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.3)

एवैनम् । एनम् प्र । प्र जनयति । जनयत्यग्नये । अग्नये मथ्यमानाय । मथ्यमानायानु । अनु ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्याह । आह सावित्रीम् । सावित्रीमृचम् । ऋचमन् । अन्वाह । आह सवितृप्रसूतः । सवितृप्रसूत एव । सवितृप्रसूत इति सवितृ – प्रसूतः । एवैनम् । एनम् मन्थति । मन्थति जाताय । जातायानु । अनु ब्रूहि । ब्रहि प्रह्रियमाणाय । 30 (50/57) <u>TS 6.3.5.4 - Kramam</u> प्रह्रियमाणायानु । प्रह्रियमाणायेति प्र – ह्रियमाणाय । अनु ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्याह । आह काण्डेकाण्डे । काण्डेकाण्ड एव । काण्डेकाण्ड इति काण्डे – काण्डे । एवैनम् । एनम् क्रियमाणे । क्रियमाणे सम् । समर्व्हयति । अर्व्हयति गायत्रीः । गायत्रीः सर्वाः । सर्वा अन् । अन्वाह । आह गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दा वै । गायत्रछन्दा इति गायत्र – छन्दाः । वा अग्निः । अग्निः स्वेन । स्वेनैव । एवैनम् । एनम् छन्दसा । छन्दसा सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयत्यग्निः । अग्निः पुरा । पुरा भवति । भवत्यग्निम् । अग्निम् मथित्वा । मथित्वा प्र । प्र हरति । हरति तौ ।

तौ सम्भवन्तौ । सम्भवन्तौ यजमानम् । सम्भवन्ताविति सम् – भवन्तौ । यजमानमभि । अभि सम् । सम् भवतः । भवतो भवतम् । भवतम् नः । नः समनसौ । समनसाविति । समनसाविति स – मनसौ । इत्याह । आह ज्ञान्त्यै । ज्ञान्त्यै प्रहृत्य । प्रहृत्य जुहोति । प्रहृत्येति प्र–हृत्यं । जुहोति जातायं । जातायैव । एवास्मै । अस्मा अन्नम् । अन्नमपि () । अपि दधाति । दधात्याज्येन । आज्येन जुहोति । जुहोत्येतत् । एतद् वै । वा अग्नेः । अग्नेः प्रियम् । प्रियम् धाम । धाम यत् । यदाज्यम् । आज्यम् प्रियेणं । प्रियेणैव । एवैनम् । एनम् धाम्ना । धाम्ना सम् । समर्खयति । अर्द्धयत्यथो । अथो तेजसा । अथो इत्यथों । तेजसेति तेजसा ॥ 31 (68/75) (यर्जमान – माह वृषणौ – जातायानु ब्रूह्या – प्य – ष्टादश च) (A5) TS 6.3.6.1 - Kramam इषे त्वा । त्वेति । इति बर्.हिः । बर्.हिरा । आ दत्ते । दत्त इच्छते । इच्छतं इव । इव हि । ह्येषः । एष यः । यो यजते । यजत उपवीः । उपवीरसि । उपवीरित्युप – वीः । असीति । इत्याह । आहोप ।

उप हि । ह्येनान् । एनानाकरोति । आकरोत्युपो ।
आकरोतीत्या – करोति । उपो देवान् । उपो इत्युपो । देवान् दैवीः ।
दैवीर् विशः । विशः प्र । प्रागुः । अगुरिति । इत्याह । आह दैवीः ।
दैवीर् हि । ह्येताः । एता विशः । विशः सतीः । सतीर् देवान् ।
देवानुपयन्ति । उपयन्ति वहीः । उपयन्तीत्युप – यन्ति ।
वहीरुशिजः । उशिज इति । इत्याह । आहर्त्विजः । ऋत्विजो वै ।
व वह्यः । वह्य उशिजः । उशिजस्तस्मात् । तस्मादेवम् ।
एवमाह । आह बृहस्पते । बृहस्पते धारय । धारया वसूनि ।
वसूनीति । इत्याह । 32 (50/54)

TS 6.3.6.2 - Kramam

आह ब्रह्म । ब्रह्म वै । वै देवानाम् । देवानाम् बृहस्पतिः । बृहस्पतिर्
ब्रह्मणा । ब्रह्मणैव । एवास्मै । अस्मै प्रशून् । प्रशूनव । अव रुन्धे ।
रुन्धे हव्या । हव्या ते । ते स्वदन्ताम् । स्वदन्तामिति । इत्याह ।
आह स्वदयति । स्वदयत्यैव । एवैनान् । एनान् देव । देव त्वष्टः ।
त्वष्ट्र वसु । वसु रण्व । रण्वेति । इत्याह । आह त्वष्टा । त्वष्टा वै ।
वै पर्शूनाम् । प्रशूनाम् मिथुनानाम् । मिथुनानाण् रूप्कृत् ।

रूपकृद् रूपम् । रूपकृदिति रूप – कृत् । रूपमेव । एव प्राणुं । प्राणुं दधाति । दधाति रेवतीः । रेवती रमद्ध्वम् । रमद्ध्वमिति । इत्याह । आह प्रावः । प्रावो वै । वै रेवतीः । रेवतीः प्राप् । प्राप् । प्राप् नेव । एवास्मै । अस्मै रमयति । रमयति देवस्य । देवस्य त्वा । त्वा सवितुः । सवितुः प्रस्वे । प्रस्व इति । प्रस्व इति प्र – स्वे । इति रशनाम् । 33 (50/52)

TS 6.3.6.3 - Kramam

रञ्जामा। आ देते। दते प्रसूत्यै। प्रसूत्या अश्विनोः। प्रसूत्या इति प्रमूत्यै। अश्विनोर् बाहुभ्यामिति। क्ष्याम्। इत्याह। आहाश्विनौ। अश्विनौ हि। हि देवानाम्। देवानामद्ध्वर्यू। अद्ध्वर्यू आस्ताम्। अद्ध्वर्यू इत्यद्ध्वर्यू। आस्ताम् पूष्णः। पूष्णो हस्ताभ्याम्। हस्ताभ्यामिति। इत्याह। आह् यत्यै। यत्या ऋतस्य। ऋतस्य त्वा। त्वा देवहविः। देवहविः। पाञ्चेन। देवहविरिति देव – ह्विः। पाञ्चेना। आ रभे। रभ इति। इत्याह। आह् सत्यम्। सत्यम् वै। वा ऋतम्। ऋत्य सत्येन। सत्यम्। सत्यम्। सत्यम् वै। वा ऋतम्। ऋत्यं। रभतेऽक्ष्णया। सत्येनैव। एवैनम्। एनमृतेन। ऋतेना। आ रभते। रभतेऽक्ष्णया।

त्वौषधीभ्यः । ओषधीभ्यः प्र । ओषधीभ्यः इत्योषधि – भ्यः ।
प्रोक्षामि । उक्षामीति । इत्याह । आहाद्भ्यः । अद्भ्यो हि । अद्भ्य
इत्यत् – भ्यः । ह्येषः । एष ओषधीभ्यः । ओषधीभ्यः सम्भवति ।
ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । सम्भवति यत् । सम्भवतीति
सम् – भवति । यत् पृशुः । पृशुरपाम् । अपाम् पेरुः । पेरुरसि ।
असीति । इत्याह । आहैषः । एष हि । ह्यपाम् । अपाम् पाता ।
पाता यः । यो मेधाय । मेधायारभ्यते । आरभ्यते स्वात्तम् । आरभ्यत्
इत्या – रभ्यते । स्वात्तम् चित् । चिथ् सदेवम् । सदेवल् ह्व्यम् ।
सदेविमिति स – देवम् । ह्व्यमापः । आपो देवीः । देवीः स्वदत ।

स्वदंतैनम् । एनमिति । इत्याह । आह स्वदयति । स्वदयत्येव । एवैनम् । एनमुपरिष्टात् । उपरिष्टात् प्र । प्रोक्षति । उक्षत्युपरिष्टात् । उपरिष्टादेव । एवैनम् । एनम् मेद्ध्यम् । मेद्ध्यम् करोति । करोति पाययति । पाययत्यन्तरतः । अन्तरत एव । एवैनम् () । एनम् मेद्ध्यम् । मेद्ध्यम् करोति । करोत्यधस्तात् । अधस्तादुपं । उपोक्षिति । उक्षिति सर्वतः । सर्वतं एव । एवैनम् । एनम् मेद्ध्यम् । मेद्ध्यम् करोति । करोतीति करोति ॥ 35 (60/66) (वसूनीति – प्रसव इत्य – दृभ्यो – उन्तरत एवैनम् – दश च) (A6) TS 6.3.7.1 - Kramam अग्निना वै । वै होत्रा । होत्रा देवाः । देवा असुरान् । असुरानि । अभ्यभवत् । अभवत्रग्नये । अग्नये समिद्ध्यमानाय । समिद्ध्यमानायानु । समिद्ध्यमानायेति सम् – इद्ध्यमानाय । अनु ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्याह । आह भ्रातृव्याभिभूत्यै । भ्रातृव्याभिभूत्यै सप्तदेश । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य – अभिभूत्यै । सप्तदंश सामिधेनीः ।

```
सप्तदशेति सप्त – दश । सामिधेनीरन् । सामिधेनीरिति
साम् – इधेनीः । अन्वाह । आह सप्तदशः । सप्तदशः प्रजापतिः ।
सप्तदश इति सप्त – दशः । प्रजापतिः प्रजापतेः । प्रजापतिरिति
प्रजा – पतिः । प्रजापतेराप्त्यै । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः ।
आप्त्यै सप्तदेश । सप्तदेशानु । सप्तदेशति सप्त – देश ।
अन्वाह । आह द्वादेश । द्वादेश मासाः । मासाः पञ्च । पञ्चर्तवः ।
ऋतवः सः । स संम्वथ्सरः । सम्वथ्सरः संम्वथ्सरम् ।
सम्वथ्सर इति सम् – वथ्सरः । सम्वथ्सरम् प्रजाः ।
सम्वथ्सरमिति सम् – वथ्सरम् । प्रजा अनु । प्रजा इति प्र–जाः ।
अनु प्र। प्र जायन्ते । जायन्ते प्रजानाम् । प्रजानाम् प्रजननाय ।
प्रजानामिति प्र – जानाम् । प्रजननाय देवाः । प्रजननायेति
प्र - जननाय । देवा वै । वै सामिधेनीः । सामिधेनीरनूच्य ।
सामिधेनीरिति साम् - इधेनीः । अनूच्यं यज्ञम् ।
अनूच्येत्येनु – उच्ये । यज्ञम् न । नानुं । अन्वपश्यन् ।
अपश्यन्थ् सः । स प्रजापतिः । प्रजापतिस्तूष्णीम् ।
```

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । तूष्णीमाघारम् । आघारमा । आघारमित्या – घारम् । 36 (50/67) TS 6.3.7.2 - Kramam आऽघारयत् । अघारयत् ततः । ततो वै । वै देवाः । देवा यज्ञम् । यज्ञमनु । अन्वपश्यस् । अपश्यन्. यत् । यत् तूष्णीम् । तूष्णीमाघारम् । आघारमाघारयति । आघारमित्या – घारम् । आघारयति यज्ञस्य । आघारयतीत्या – घारयति । यज्ञस्यानुख्यात्यै । अनुख्यात्या असुरेषु । अनुख्यात्या इत्यनु – ख्यात्यै । असुरेषु वै । वै यज्ञः । यज्ञ आसीत् । आसीत् तम् । तम् देवाः । देवास्तूष्णी एहोमेन । तूष्णी एहोमेनावृञ्जत । तूष्णी एहोमेनेति तूष्णीम् - होमेन । अवृञ्जत यत् । यत् तूष्णीम् । तूष्णीमाघारम् । आघारमाघारयति । आघारमित्या – घारम् । आघारयति भ्रातृव्यस्य । आघारयतीत्या – घारयति । भ्रातृव्यस्यैव । एव तत् । तद् यज्ञम् । यज्ञम् वृङ्के । वृङ्के परिधीन् । परिधीन्थ् सम् । परिधीनिति परि – धीन् । सम् मार्षि । मार्षि पुनाति । पुनात्येव । एवैनान् ।

एनान् त्रिस्त्रिः । त्रिस्त्रिः सम् । त्रिस्त्रिरिति त्रिः – त्रिः । सम् मार्ष्टि । मार्षि त्र्यावृत् । त्र्यावृद्धि । त्र्यावृदिति त्रि – आवृत् । हि यज्ञः । यज्ञोऽर्थो । अथो रक्षंसाम् । अथो इत्यर्थो । रक्षंसामपहत्यै । अपहत्यै द्वादंश । अपहत्या इत्यप – हत्यै । द्वादंश सम् । सम् पद्यन्ते । पद्यन्ते द्वादेश । द्वादेश मासाः । 37 (50/61) TS 6.3.7.3 - Kramam मासाः सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरः सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सर इति सम – वथ्सरः । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सम्–वथ्सरम् । एव प्रीणाति । प्रीणात्यथों । अथों सम्वथ्सरम् । अथो इत्यथों । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सम् – वथ्सरम् । एवास्मै । अस्मा उप । उप दधाति । दधाति सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्यं । लोकस्य समष्ट्यै । समष्ट्यै शिरः । समष्ट्या इति सम् – अष्ट्यै । शिरो वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदाघारः । आघारोऽग्निः । आघार इत्या – घारः । अग्निः सर्वाः । सर्वा देवताः । देवता यत् । यदाघारम् । आघारमाघारयति । आघारमित्या – घारम् । आघारयति ज्ञीर्.षतः ।

आघारयतीत्या – घारयति । शीर्.षत एव । एव यज्ञस्य । यज्ञस्य यजमानः । यजमानः सर्वोः । सर्वो देवताः । देवता अव । अवं रुन्धे । रुन्धे शिरः । शिरो वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदाघारः । आघार आत्मा । आघार इत्या – घारः । आत्मा पशुः । पशुराघारम् । आघारमाघार्यं । आघारमित्यां – घारम् । आघार्य पशुम् । आघार्येत्या – घार्य । पशु ए सम् । समनिक्त । अनक्त्यात्मन् । आत्मन्नेव । एव यज्ञस्य । यज्ञस्य शिरः । 38 (50/62) TS 6.3.7.4 - Kramam शिरः प्रति । प्रति दधाति । दधाति सम् । सम् ते । ते प्राणः । प्राणो वायुना । प्राण इति प्र – अनः । वायुना गच्छताम् । गच्छतामिति । इत्याह । आह वायुदेवत्यः । वायुदेवत्यो वै । वायुदेवत्यं इति वायु – देवत्यः । वै प्राणः । प्राणो वायौ । प्राण इति प्र – अनः । वायावेव । एवास्य । अस्य प्राणम् । प्राणम्

जुहोति । प्राणमिति प्र – अनम् । जुहोति सम् । सम् यज्त्रैः ।

यजत्रैरङ्गानि । अङ्गानि सम् । सम् "यज्ञपतिः । यज्ञपतिराशिषा ।

यज्ञपतिरिति यज्ञ – पतिः । आशिषेति । आशिषेत्या – शिषा । इत्याह । आह यज्ञपतिम् । यज्ञपतिमेव । यज्ञपतिमिति यज्ञ-पतिम् । एवास्य । अस्याशिषम् । आशिषम् गमयति । आशिषमित्या – शिषम् । गमयति विश्वरूपः । विश्वरूपो वै । विश्वरूप इति विश्व – रूपः । वै त्वाष्ट्रः । त्वाष्ट्र उपरिष्टात् । उपरिष्टात् पशुम् । पशुमभि । अभ्यवमीत् । अमवीत् तस्मात् । तस्मादुपरिष्टात् । उपरिष्टात् पञोः । पञोर् न । नावं । अवं द्यन्ति । द्यन्ति यत् । यदुपरिष्टात् । उपरिष्टात् पशुम् । पशु एं संमनिकं । समनिक मेद्ध्यम् । समनक्तीति सम् – अनिक । मेद्ध्यमेव । एवैनम् । 39 (50/60) <u>TS 6.3.7.5 - Kramam</u> एनम् करोति । करोत्यृत्विजः । ऋत्विजो वृणीते । वृणीते छन्दा एंसि । छन्दा ७ स्येव । एव वृणीते । वृणीते सप्त । सप्त वृणीते । वृणीते सप्त । सप्त ग्राम्याः । ग्राम्याः पश्वः । पशवः सप्त । सप्तारण्याः । आरण्याः सप्त । सप्तछन्दार्सि । छन्दा ७स्युभयस्य । उभयस्यावरुद्ध्यै । अवरुद्ध्या एकादश ।

अवरुद्ध्या इत्यव–रुद्ध्यै । एकादश प्रयाजान् । प्रयाजान्. यजित । प्रयाजानिति प्र – याजान् । यजित दश । दश वै । वै पशोः । पञोः प्राणाः । प्राणा आत्मा । प्राणा इति प्र – अनाः । आत्मैकादशः । एकादशो यावान् । यावानेव । एव पशुः । पशुस्तम् । तम् प्र । प्र यजित । यजित वपाम् । वपामेकः । एकः परि । परि शये । शय आत्मा । आत्मैव । एवात्मानम् । आत्मानम् परि । परि शये । शये वजः । वजो वै । वै स्वधितिः । स्वर्धितिर् वर्जः । स्वर्धितिरिति स्व – धितिः । वर्जो यूपशकलः । यूपशकलो घृतम् । यूपशकल इति यूप – शकलः । घृतम् खलुं । खलु वै ()। वै देवाः। देवा वज्रम्। वज्रम् कृत्वा। कृत्वा सोमम्। सोममध्नन्न् । अध्नन् घृतेन । घृतेनाक्तौ । अक्तौ पशुम् । पशुम् त्रायेथाम् । त्रायेथामिति । इत्याह । आह वज्रेण । वज्रेणैव । एवैनम् । एनम् वंशे । वशे कृत्वा । कृत्वा ऽऽ लभते । आ लभते । लभत इति लभते ॥ 40 (68/73) (आधारम् – पद्यन्ते द्वादशा – ऽऽत्मन्नेव यज्ञस्य – मेध्यमेव – खलु वा – अष्टादश च) (४७)

TS 6.3.8.1 - Kramam पर्यग्नि करोति । पर्यग्नीति परि – अग्नि । करोति सर्वहुतम् । । ॥ ॥ सर्वहृतमेव । सर्वहृतमिति सर्व – हृतम् । एवैनम् । एनम् करोति । करोत्यस्कन्दाय । अस्कन्दायास्कन्नम् । अस्कन्न⊎् हि । हि तत् । तद् यत् । यद्धुतस्य । हुतस्य स्कन्दति । स्कन्दति त्रिः । त्रिः पर्यग्नि । पर्यग्नि करोति । पर्यग्नीति परि – अग्नि । करोति त्र्यावृत् । त्र्यावृद्धि । त्र्यावृदिति त्रि–आवृत् । हि यज्ञः । यज्ञोऽथों । अथो रक्षसाम् । अथो इत्यथो । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै ब्रह्मवादिनः । अपहत्या इत्यपं – हत्यै । ब्रह्मवादिनों वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्त्यन्वारभ्यः । अन्वारभ्यः पशू(3)ः । अन्वारभ्य इत्यनु-आरभ्यः । पशू(3)र्न । नान्वारभ्या(3)ः । अन्वारभ्या(3) इति । अन्वारभ्या(3) इत्यंनु – आरभ्या(3)ः । इति मृत्यवें । मृत्यवे वै । वा एषः । एष नीयते । नीयते यत् । यत् पश्ः । पशुस्तम् । तम् ँयत् । यदन्वारभेत । अन्वारभेत प्रमायुकः । अन्वारभेतेत्यनु – आरभेत । प्रमायुको यजमानः ।

TS 6.3.8.2 - Kramam

पशुरिति । इति यत् । यन् न । नान्वारभेत । अन्वारभेत सुवर्गात् । अन्वारभेतेत्यनु – आरभेत । सुवर्गाल्लोकात् । सुवर्गादिति सुवः – गात् । लोकाद् यजमानः । यजमानो हीयेत । हीयेत वपाश्रपणीभ्याम् । वपाश्रपणीभ्यामन्वारभते । वपाश्रपणीभ्यामिति वपा - श्रपणीभ्याम् । अन्वारभते तत् । अन्वारभत इत्यम् – आरंभते । तन् न । नेव । इवान्वारंब्धम् । अन्वारंब्धम् न । अन्वारब्धमित्यनु – आरब्धम् । नेव । इवानन्वारब्धम् । अनन्वारब्धमुपं । अनन्वारब्धमित्यनेनु – आरब्धम् । उप प्र । प्रेष्यं । इष्य होतः । होतर्. हव्या । हव्या देवेभ्यः । देवेभ्य इति । इत्याह । आहेषितम् । इषितङ् हि । हि कर्म । कर्म क्रियते । क्रियते रेवतीः । रेवतीर् यज्ञपतिम् । यज्ञपतिम् प्रियधा । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् ।

प्रियधा ऽऽ विश्वात । प्रियधेति प्रिय – धा । आ विश्वात । विश्वातेति । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा-यजुः । एवैतत् । एतदग्निना । अग्निना पुरस्तात् । पुरस्तादेति । एति रक्षंसाम् । रक्षंसामपहत्यै । अपहत्यै पृथिव्याः । अपहत्या इत्यप – हत्यै । पृथिव्याः सम्पृचः । सम्पृचः पाहि । सम्पृच इति सम् – पृचंः । पाहीति । इति बर्.हिः । बर्.हिरुपं । 42 (50/61) TS 6.3.8.3 - Kramam उपास्यति । अस्यत्यस्कन्दाय । अस्कन्दायास्कन्नम् । अस्कन्न*्* हि । हि तत् । तद् यत् । यद् बर्.हिषि । बर्.हिषि स्कन्दति । स्कन्दत्यथो । अथो बर्.हिषदम् । अथो इत्यथो । बर्.हिषदमेव । बर्.हिषदमिति बर्.हि – सदम् । एवैनम् । एनम् करोति । करोति पराङ् । पराङा । आ वर्तते । वर्ततेऽद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः पशोः । पशोः सम्(2)ज्ञप्यमानात् । सम्(2)ज्ञप्यमानात् पशुभ्यः । सम्(2)ज्ञप्यमानादिति सम् – ज्ञप्यमानात् । पशुभ्यं एव । पशुभ्य इति पशु – भ्यः । एव तत् । तन् नि । नि हुते । हुत आत्मनः । आत्मनोऽनावस्काय । अनावस्काय गच्छति ।

अनावस्कायेत्यना – व्रस्काय । गच्छति श्रियम् । श्रियम् प्र । प्र पञ्जन् । पञ्जनाप्नोति । आप्नोति यः । य एवम् । एवम् ँवेद । वेद पश्चाल्लोका । पश्चाल्लोका वै । पश्चाल्लोकेति पश्चात्–लोका । वा एषा । एषा प्राचीं । प्राच्युदानीयते । उदानीयते यत् । उदानीयत इत्युत् – आनीयते । यत् पत्नी । पत्नी नमः । नमस्ते । त आतान । आतानेति । आतानेत्या – तान । इत्याह । आहादित्यस्य । आदित्यस्य वै । वै रञ्मयः () । रञ्मय आतानाः । 43 (50/58) TS 6.3.8.4 - Kramam आतानास्तेभ्यः । आताना इत्या – तानाः । तेभ्यं एव । एव नमः । नमस्करोति । करोत्यनर्वा । अनर्वा प्र । प्रेहि । इहीति । इत्याह । आह भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो वै । वा अर्वा । अर्वा भ्रातृव्यापनुत्त्यै । भातृव्यापनुत्त्यै घृतस्य । भ्रातृव्यापनुत्त्या इति भ्रातृव्य – अपनुत्त्यै । घृतस्य कुल्याम् । कुल्यामनु । अनु सह । सह प्रजया । प्रजयां सह । प्रजयेति प्र – जयां । सह रायः । रायस्पोषेण । पोषेणेति । इत्याह । आहाशिषम् । आशिषमेव । आशिषमित्या – शिषम् । एवैताम् । एतामा । आ शास्ते ।

```
शास्त आपः । आपो देवीः । देवीः शुद्धायुवः । शुद्धायुव इति ।
शुद्धायुव इति शुद्ध – युवः । इत्याह । आह यथायजुः ।
यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा – यजुः । एवैतत् ।
एतदित्येतत् ॥ ४४ (३७/४३)
(लोकायं नीयते यद् – बर्.ही – रञ्मयः – सप्तत्रिर््ञच्च) (A8)
TS 6.3.9.1 - Kramam
पञोर् वै । वा आलब्धस्य । आलब्धस्य प्राणान् ।
आलंब्धस्येत्या – लब्धस्य । प्राणान्छुक् । प्राणनिति प्र – अनान् ।
राुगृच्छति । ऋच्छति वाक् । वाक् ते । त आ । आ प्यायताम् ।
प्यायताम् प्राणः । प्राणस्ते । प्राण इति प्र – अनः । त आ ।
आ प्यायताम् । प्यायतामिति । इत्याह । आह प्राणेभ्यः । प्राणेभ्य
एव । प्राणेभ्य इति प्र – अनेभ्यः । एवास्य । अस्य शुचम् । शुच्रं
शमयति । शमयति सा । सा प्राणेभ्यः । प्राणेभ्योऽधि । प्राणेभ्य इति
प्र - अनेभ्यः । अधि पृथिवीम् । पृथिवी ए शुक् । शुक् प्र ।
प्र विशति । विशति शम् । शमहोभ्याम् । अहोभ्यामिति ।
अहोभ्यामित्यहः – भ्याम् । इति नि । नि नयति ।
```

नयत्यहोरात्राभ्याम् । अहोरात्राभ्यामेव । अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । एव पृथिव्यै । पृथिव्यै श्चम् । र्गुच ं रामयति । रामयत्योषधे । ओषधे त्रायस्व । त्रायस्वैनम् । एन ७ स्विधेते । स्विधेते मा । स्विधेत इति स्व – धिते । मैनम् । एन ए हि ्सीः । हि ्सीरिति । इत्याह । आह वर्जः । वज्रो वै । वै स्वधितिः । स्वधितिः शान्त्यै । स्वधितिरिति स्व – धितिः । 45 (50/59) TS 6.3.9.2 - Kramam शान्त्यै पार्श्वतः । पार्श्वत आ । आच्छ्यति । छ्यति मद्ध्यतः । मद्ध्यतो हि । हि मनुष्याः । मनुष्या आच्छ्यन्ति । आच्छ्यन्ति तिरश्चीनम् । आच्छ्यन्तीत्या – छ्यन्ति । तिरश्चीनमा । आच्छ्यति । छ्यत्यनूचीनम् । अनूचीन ए हि । हि मनुष्याः । मनुष्या आच्छ्यन्ति । आच्छ्यन्ति व्यावृत्त्यै । आच्छ्यन्तीत्या – छ्यन्ति । व्यावृत्त्यै रक्षसाम् । व्यावृत्त्या इति वि – आवृत्त्यै । रक्षसाम् भागः । भागोऽसि । असीति । इति स्थविमतः । स्थविमतो बर्.हिः । बर्.हिरक्त्वा । अक्त्वाऽपं । अपास्यति । अस्यत्यस्ना । अस्नैव ।

एव रक्षा ्सि । रक्षा ्सि निरवदयते । निरवदयत इदम् । निरवदयत इति निः – अवदयते । इदमहम् । अह्ण रक्षः । रक्षोऽधमम् । अधमम् तमः । तमो नयामि । नयामि यः । योऽस्मान् । अस्मान् हेष्टि । हेष्टि यम् । यम् च । च वयम् । वयम् द्विष्मः । द्विष्म इति । इत्याह । आह् द्वौ । द्वौ वाव । वाव पुरुषौ । पुरुषौ यम् । यम् च । चैव । एव हेष्टि । 46 (50/54)

TS 6.3.9.3 - Kramam

देष्टि यः । यश्च । चैनम् । एनम् द्वेष्टि । द्वेष्टि तौ । तावुभौ ।

उभावधमम् । अधमम् तमः । तमो नयति । नयतीषे । इषे त्वा ।

त्वेति । इति वपाम् । वपामृत् । उत् खिदति । खिदतीच्छते ।

इच्छत इव । इव हि । ह्येषः । एष यः । यो यजते । यजते यत् ।

यदुपतृन्द्यात् । उपतृन्द्याद् रुदः । उपतृन्द्यादित्युप – तृन्द्यात् ।

म्रद्रोऽस्य । अस्य पशून् । पशून् घातुकः । घातुकः स्यात् ।

स्याद् यत् । यन् न । नोपतृन्द्यात् । उपतृन्द्यादयता ।

उपतृन्द्यादित्युप – तृन्द्यात् । अयता स्यात् । स्यादन्यया ।

अन्ययोपतृणति । उपतृणत्यन्यया । उपतृणतीत्युप – तृणति ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

अन्यया न । न धृत्यै । धृत्यै घृतेन । घृतेन द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी प्र । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । प्रोर्ण्वाथाम् । ऊर्ण्वाथामिति । इत्याह । आह द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी एव । । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । एव रसेन । रसेनानिक । अनक्त्यच्छिन्नः । अच्छिन्नो रायः । 47 (50/55) TS 6.3.9.4 - Kramam रायः सुवीरः । सुवीर इति । सुवीर इति सु – वीरः । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव । यथायजुरितिं यथा–यजुः । एवैतत् । एतत् क्रूरम् । क्रूरमिव । इव वै । वा एतत् । एतत् करोति । करोति यत् । यद् वपाम् । वपामुत्खिदति । उत्खिदत्युरु । उत्खिदतीत्युत् – खिदति । उर्वन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमन् । अन्विहि । इहीति । इत्याह । आह ज्ञान्त्यै । ज्ञान्त्यै प्र । प्र वै । वा एषः । एषोऽस्मात् । अस्माल्लोकात् । लोकाच् च्यवते । च्यवते यः । यः पशुम् । पशुम् मृत्यवे । मृत्यवे नीयमानम् । नीयमानमन्वारभते । अन्वारभते वपाश्रपणी । अन्वारभत इत्यन् – आरभते ।

वपाश्रपणी पुनः । वपाश्रपणी इति वपा – श्रपणी । पुनरन्वारभते । अन्वारंभतेऽस्मिन्न् । अन्वारंभत इत्यंनु – आरंभते । अस्मिन्नेव । एव लोके । लोके प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठत्यग्निना । अग्निना पुरस्तात् । पुरस्तादेति । एति रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै । अपहत्या अथो । अपहत्या इत्यप – हत्यै । अथो देवताः । अथो इत्यथो । देवता एव । एव हव्येन । हव्येनानु । 48 (50/58) TS 6.3.9.5 - Kramam अन्वेति । एति न । नान्तमम् । अन्तममङ्गारम् । अङ्गारमति । अति हरेत् । हरेद् यत् । यदन्तमम् । अन्तममङ्गारम् । अङ्गारमतिहरेत् । अतिहरेद् देवताः । अतिहरेदित्यति – हरेत् । देवता अति । अति मन्येत । मन्येत वायो । वायो वि । वायो इति वायो । वीहि । इहि स्तोकानाम् । स्तोकानामिति । इत्याह । आह तस्मात् । तस्माद् विभक्ताः । विभक्ताः स्तोकाः । विभक्ता इति वि – भक्ताः । स्तोका अव । अव पद्यन्ते । पद्यन्तेऽग्रम् । अग्रम् ँवै । वा एतत् । एतत् पंशूनाम् । पशूनाम् यत् । यद् वपा । वपाऽग्रम् । अग्रमोषधीनाम् । ओषधीनाम् बर्.हिः । बर्.हिरग्रेण । अग्रेणैव ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

एवाग्रम् । अग्र ए सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयत्यथो । अथो ओषधीषु । अथो इत्यथों । ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रति । प्रति ष्ठापयति । स्थापयति स्वाहाकृतीभ्यः । स्वाहाकृतीभ्यः प्र । स्वाहाकृतीभ्य इति स्वाहाकृति – भ्यः । प्रेष्य । इष्येति । इत्याह ()। आह यज्ञस्य । 49 (50/55) TS 6.3.9.6 - Kramam यज्ञस्य समिष्ट्यै । समिष्ट्यै प्राणापानौ । समिष्ट्या इति सम् – इष्ट्यै । प्राणापानौ वै । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । वा एतौ । एतौ पशूनाम् । पशूनाम् यत् । यत् पृषदाज्यम् । पृषदाज्यमात्मा । पृषदाज्यमिति पृषत् – आज्यम् । आत्मा वपा । वपा पृषदाज्यम् । पृषदाज्यमभिघार्य । पृषदाज्यमिति पृषत् – आज्यम् । अभिघार्यं वपाम् । अभिघार्येत्यभि – घार्य । वपामभि । अभि घारयति । घारयत्यात्मन्न् । आत्मन्नेव । एव पशूनाम् । पशूनाम् प्राणापानौ । प्राणापानौ दधाति । प्राणापानाविति प्राण-अपानौ । दधाति स्वाहा । स्वाहोर्द्ध्वनभसम् । ऊर्द्ध्वनभसम् मारुतम् । ऊर्द्ध्वनभसमित्यूर्द्ध्व – नभसम् ।

मारुतम् गच्छतम् । गच्छतमिति । इत्याह । आहोर्द्ध्वनभाः । ऊर्द्ध्वनभा ह । ऊर्द्ध्वनभा इत्यूर्द्ध्व – नभाः । ह स्म । स्म वै । वै मारुतः । मारुतो देवानाम् । देवानाम् वपाश्रपणी । वपाश्रपणी प्र । वपाश्रपणी इति वपा – श्रपणी । प्र हरति । हरति तेन । तेनैव । एवैने । एने प्र । एने इत्येने । प्र हरति । हरति विष्ची । विष्ची प्र । विष्ची इति विष्ची । प्र हरति । हरति तस्मात् । तस्माद् विष्वञ्चौ । विष्वञ्चौ प्राणापानौ । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ ॥ 50 (46/57) (स्वधिति – श्रैवा – च्छिन्नो – हव्येने – ष्येत्याह – षट्चत्वारिङ्शच्च) (A9) TS 6.3.10.1 - Kramam पशुमालभ्य । आलभ्य पुरोडाशम् । आलभ्येत्या – लभ्य । पुरोडाञ्चम् निः । निर् वंपति । वपति समेधम् । समेधमेव । समेधमिति स – मेधम् । एवैनम् । एनमा । आ लभते । लभते वपया। वपया प्रचर्य। प्रचर्य पुरोडाशेन। प्रचर्येति प्र – चर्य। पुरोडाशेन प्र । प्र चरित । चरत्यूर्क् । ऊर्ग् वै । वै पुरोडाशः ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

पुरोडाश ऊर्जम् । ऊर्जमेव । एव पशूनाम् । पशूनाम् मद्ध्यतः । मद्ध्यतो दंधाति । दधात्यथों । अथो पशोः । अथो इत्यथों । पशोरेव । एव छिद्रम् । छिद्रमपि । अपि दधाति । दधाति पृषदाज्यस्य । पृषदाज्यस्योपहत्य । पृषदाज्यस्येति पृषत् – आज्यस्य । उपहत्य त्रिः । उपहत्येत्युप – हत्य । त्रिः पृच्छति । पृच्छति शृतम् । शृत्र हवी(3)ः । हवी(3)ः शमितः । शमितरिति । इति त्रिषत्याः । त्रिषत्या हि । त्रिषत्या इति त्रि-सत्याः । हि देवाः । देवा यः । योऽशृतम् । अशृत ए शृतम् । शृतमाह । आह सः । स एनसा । एनसा प्राणापानौ । प्राणापानौ वै । प्राणापानाविति प्राण - अपानौ । वा एतौ । एतौ पेशूनाम् । पशूनाम् यत् । 51 (50/58) **TS 6.3.10.2 - Kramam** यत् पृषदाज्यम् । पृषदाज्यम् पञोः । पृषदाज्यमिति पृषत् – आज्यम् । पशोः खलुं । खलु वै । वा आलब्धस्य । आलब्धस्य हृदयम् । आलब्धस्येत्या – लब्धस्य । हृदयमात्मा ।

आत्माऽभि । अभि सम् । समेति । एति यत् । यत् पृषदाज्येन । पृषदाज्येन हृदयम् । पृषदाज्येनेति पृषत् – आज्येन । हृदयमभिघारयति । अभिघारयत्यात्मन् । अभिघारयतीत्यभि – घारयति । आत्मन्नेव । एव पंशूनाम् । पशूनाम् प्राणापानौ । प्राणापानौ दंधाति । प्राणापानाविति प्राण-अपानौ । दधाति पशुना । पशुना वै । वै देवाः । देवाः सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायन्न् । आयन् ते । तेऽमन्यन्त । अमन्यन्त मनुष्याः । मनुष्यां नः । नोऽन्वाभविष्यन्ति । अन्वाभविष्यन्तीति । अन्वाभविष्यन्तीत्यनु – आभविष्यन्ति । इति तस्य । तस्य शिरः । शिरिश्छत्वा । छित्वामेधम् । मेधम् प्र । प्राक्षारयन् । अक्षारयन्थ् सः । स प्रक्षः । प्रक्षोऽभवत् । अभवत् तत्। तत् प्रक्षस्य । प्रक्षस्य प्रक्षत्वम् । प्रक्षत्वम् यत् । प्रक्षत्वमिति प्रक्ष - त्वम् । यत् प्लक्षशाखा । प्लक्षशाखोत्तरबर्.हिः । प्लक्षशाखेति प्लक्ष - शाखा । उत्तरबर्.हिर् भवति ।

उत्तरबर्.हिरित्युत्तर – बर्.हिः । भवति समेधस्य । समेधस्यैव । समेधस्येति स - मेधस्य । एव पशोः । 52 (50/61) TS 6.3.10.3 - Kramam पशोरव । अव द्यति । द्यति पशुम् । पशुम् वै । वै ह्रियमाणम् । हियमाण ए रक्षा एसि । रक्षा ७ स्यनु । अनु सचन्ते । सचन्ते उत्तरा । अन्तरा यूपम् । यूपम् च । चाहवनीयम् । आहवनीयम् च । आहवनीयमित्या – हवनीयम् । च हरति । हरति रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै पशोः । अपहत्या इत्यप – हत्यै । पशोर् वै । वा आलब्धस्य । आलब्धस्य मनः । आलंब्धस्येत्या – लब्धस्य । मनोऽपं । अपं क्रामित । क्रामति मनोतायै । मनोतायै हविषः । हविषोऽवदीयमानस्य । अवदीयमानस्यानु । अवदीयमानस्येत्यव-दीयमानस्य । अनु ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्याह । आह मनः । मन एव । एवास्य । अस्याव । अव रुन्धे । रुन्ध एकादश । एकादशावदानानि । अवदानान्यव । अवदानानीत्यव – दानानि । अव द्यति । द्यति दश । दश वै । वै पशोः । पशोः प्राणाः । प्राणा आत्मा । प्राणा इति प्र – अनाः ।

आत्मैकादशः । एकादशो यावान् । यावानेव । एव पशुः । पशुस्तस्य । तस्याव । अव द्यति । 53 (50/56) TS 6.3.10.4 - Kramam द्यति हृदयस्य । हृदयस्याग्रे । अग्रेऽव । अव द्यति । द्यत्यथ । अथ जिह्वायाः । जिह्वाया अथ । अथ वक्षसः । वक्षसो यत् । यद् वै । वै हदयेन । हदयेनाभिगच्छति । अभिगच्छति तत् । अभिगच्छतीत्यभि – गच्छति । तज् जिह्नया । जिह्नया वदति । वदित यत् । यज् जिह्नया । जिह्नया वदिति । वदिति तत् । तदुरसः । उरसोऽधि । अधि निः । निर्वदिति । वदत्येतत् । एतद् वै । वै पशोः । पशोर् यथापूर्वम् । यथापूर्वम् वस्य । यथापूर्वमिति यथा – पूर्वम् । यस्यैवम् । एवमवदायं । अवदायं यथाकामम् । अवदायेत्यव-दायं । यथाकाममुत्तरेषाम् । यथाकाममिति यथा-कामम् । उत्तरेषामवद्यति । उत्तरेषामित्युत् – तरेषाम् । अवद्यति यथापूर्वम् । अवद्यतीत्यव – द्यति । यथापूर्वमेव । यथापूर्वमिति यथा – पूर्वम् । एवास्य । अस्य पशोः । पशोखत्तम् । अवत्तम् भवति ।

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

भवति मद्ध्यतः । मद्ध्यतो गुदस्य । गुदस्याव । अव द्यति । द्यति मद्ध्यतः । मद्ध्यतो हि । हि प्राणः । प्राण उत्तमस्य । प्राण इति प्र — अनः । उत्तमस्याव । उत्तमस्येत्युत् — तमस्य । न विष्ठित । द्यत्युत्तमः । 54 (50/59)

TS 6.3.10.5 - Kramam

उत्तमो हि । उत्तम इत्युत् – तमः । हि प्राणः । प्राणो यदि । प्राण इति प्र-अनः । यदीतरम् । इतरम् यदि । यदीतरम् । इतरमुभयम् । उभयमेव । एवाजामि । अजामि जायमानः । जायमनो वै । वै ब्राह्मणः । ब्राह्मणस्त्रिभिः । त्रिभिर्. ऋणवा । त्रिभिरिति त्रि-भिः । ऋणवा जायते । ऋणवेत्यृण – वा । जायते ब्रह्मचर्येण । ब्रह्मचर्येणर्षिभ्यः । ब्रह्मचर्येणेति ब्रह्म – चर्येण । ऋषिभ्यो यज्ञेन । ऋषिभ्य इत्यृषि – भ्यः । यज्ञेन देवेभ्यः । देवेभ्यः प्रजया । प्रजया पितृभ्यः । प्रजयेति प्र – जया । पितृभ्य एषः । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । एष वै । वा अनृणः । अनृणो यः । यः पुत्री । पुत्री यज्वा । यज्वा ब्रह्मचारिवासी । ब्रह्मचारिवासी तत् । ब्रह्मचारिवासीति ब्रह्मचारि – वासी । तदंवदानैः । अवदानैरेव ।

```
अवदानैरित्यव – दानैः । एवाव । अव दयते । दयते तत् ।
तदवदानानाम् । अवदानानामवदानत्वम् ।
अवदानानामित्यव – दानानाम् । अवदानत्वम् देवासुराः ।
अवदानत्वमित्यवदान – त्वम् । देवासुराः सम्यंताः । देवासुरा इति
देव – असुराः । सम्यता आसन्न् । सम्यता इति सम् – यताः ।
आसन् ते । ते देवाः । देवा अग्निम् । अग्निमंब्रुवन्न् ।
अब्रुवन् त्वया । त्वया वीरेणं । वीरेणासुरान् । असुरानिभ ।
अभि भवाम । भवामेति ( ) । इति सः । 55 (50/64)
TS 6.3.10.6 - Kramam
सों ऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । वरम् वृणै । वृणै पशोः ।
पशोरुद्धारम् । उद्धारमुत् । उद्धारमित्युत्–हारम् । उद्धरै ।
हरा इति । इति सः । स एतम् । एतमुद्धारम् । उद्धारमुत् ।
उद्धारमित्युत् – हारम् । उदहरत । अहरत दोः । दोः पूर्वार्द्धस्य ।
पूर्वार्द्धस्य गुदम् । पूर्वार्द्धस्येति पूर्व – अर्द्धस्य । गुदम् मद्ध्यतः ।
मद्ध्यतः श्रोणिम् । श्रोणिम् जघनार्द्धस्य । जघनार्द्धस्य ततः ।
जघनार्द्धस्येति जघन – अर्द्धस्य । ततो देवाः । देवा अभवत्र् ।
```

अभवन् परा । पराऽसुराः । असुरा यत् । यत् त्र्यङ्गाणाम् । त्र्यङ्गाणा एं समवद्यति । त्र्यङ्गाणामिति त्रि – अङ्गानाम् । समवद्यति भ्रातृव्याभिभूत्यै । समवद्यतीति सम् - अवद्यति । भ्रातृव्याभिभृत्यै भवति । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवत्यात्मना । आत्मना परा । पराऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवत्यक्ष्णया । अक्ष्णयाऽवं । अवं द्यति । द्यति तस्मात् । तस्मादक्ष्णया । अक्ष्णया पश्चवः । पश्चवोऽङ्गानि । अङ्गानि प्र । प्र हरन्ति । हरन्ति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 56 (45/52) (एतौ पंशूनार् – समेधस्यैव – तस्या वी – त्तमस्याव द्यती – ति – पञ्चचत्वारि*्*शच्च) (A10) TS 6.3.11.1 - Kramam मेदसा सुचौं। सुचौ प्र। प्रोणीति। ऊर्णीति मेदोरूपाः। मेदोरूपा वै। मेदों रूपा इति मेदः – रूपाः। वै पश्वः। पश्वां रूपम्। रूपमेव । एव पशुषुं । पशुषुं दधाति । दधाति यूषन्न् । यूषन्नवधाय । अवधाय प्र । अवधायेत्यंव – धायं । प्रोर्णोति । ऊर्णोति रसः ।

रसो वै। वा एषः। एष पशूनाम्। पशूनाम् ँयत्। यद् यूः। यू रसम् । रसमेव । एव पशुषु । पशुषु दधाति । दधाति पार्श्वेन । पार्श्वेन वसाहोमम् । वसाहोमम् प्र । वसाहोममिति वसा – होमम् । प्र यौति । यौति मद्ध्यम् । मद्ध्यम् ँवै । वा एतत् । एतत् पशूनाम् । पशूनाम् यत् । यत् पार्श्वम् । पार्श्वल् रसः । रसं एषः । एष पशूनाम् । पशूनाम् यत् । यद् वसा । वसा यत् । यत् पार्श्वेन । पार्श्वेन वसाहोमम् । वसाहोमम् प्रयौति । वसाहोममिति वसा – होमम् । प्रयौति मद्ध्यतः । प्रयौतीति प्र – यौति । मद्ध्यत एव । एव पेशूनाम् । पशूना ए रसम् । रसम् दधाति । दधाति घ्नन्ति । घ्नन्ति वै । 57 (50/55)

TS 6.3.11.2 - Kramam

वा एतत् । एतत् पशुम् । पशुम् यत् । यथ् सम्(२)ज्ञपयन्ति ।
सम्(२)ज्ञपयन्त्यैन्द्रः । सम्(२)ज्ञपयन्तीति सम् – ज्ञपयन्ति ।
ऐन्द्रः खलु । खलु वै । वै देवतया । देवतया प्राणः । प्राण ऐन्द्रः ।
प्राण इति प्र – अनः । ऐन्द्रोऽपानः । अपान ऐन्द्रः ।
अपान इत्यप – अनः । ऐन्द्रः प्राणः । प्राणो अङ्गेअङ्गे ।

प्राण इति प्र – अनः । अङ्गेअङ्गे नि । अङ्गेअङ्ग इत्यङ्गे - अङ्गे । नि देद्ध्यत् । देद्ध्यदिति । इत्याह । आह प्राणापानौ । प्राणापानावेव । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । एव पशुषु । पशुषु दधाति । दधाति देव । देव त्वष्टः । त्वष्टर् भूरि । भूरि ते । ते सर्सम् । सर्समेतु । सर्समिति सम् – सम् । एत्विति । इत्याह । आह त्वाष्ट्राः । त्वाष्ट्रा हि । हि देवतया । देवतया पशवः । पशवो विषुरूपाः । विषुरूपा यत् । विषुरूपा इति विषु – रूपाः । यथ् सलक्ष्माणः । सलक्ष्माणो भवथ । सलक्ष्माण इति स – लक्ष्माणः । भवथेति । इत्याह । आह विषुरूपाः । विषुरूपा हि । विषुरूपा इति विषु – रूपाः । ह्येते । एते सन्तः । सन्तः सलक्ष्माणः । सलक्ष्माण एतर्.हि । सलक्ष्माण इति स – लक्ष्माणः । एतर्.हि भवन्ति । भवन्ति देवत्रा । देवत्रा यन्तम् । देवत्रेति देव – त्रा । यन्तमवसे । 58 (50/62) TS 6.3.11.3 - Kramam अवसे सखायः । सखायोऽनु । अनु त्वा । त्वा माता । माता पितरः । पितरों मदन्तु । मदन्त्विति । इत्याह । आहानुमतम् । अनुमतमेव ।

। । । । । । । । अनुमतमित्यनु – मतम् । एवैनम् । एनम् मात्रा । मात्रा पित्रा । पित्रा स्वर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् गमयति । गमयत्यर्द्धर्चे । अर्द्धर्चे वसाहोमम् । अर्द्धर्च इत्यर्द्ध – ऋचे । वसाहोमम् जुहोति । वसाहोममिति वसा-होमम् । जुहोत्यसौ । असौ वै । वा अर्द्धर्चः । अर्द्धर्च इयम् । अर्द्धर्च इत्यर्द्ध – ऋचः । इयमर्द्धर्चः । अर्द्धर्च इमे । अर्द्धर्च इत्यर्द्ध – ऋचः । इमे एव । इमे इतीमे । एव रसेन । रसेनानिक । अनिक दिशः । दिशों जुहोति । जुहोति दिशः । दिशं एव । एव रसेन । रसेनानिक । अनक्त्यर्थो । अर्थो दिग्भ्यः । अथो इत्यथों । दिग्भ्य एव । दिग्भ्य इति दिक् – भ्यः । एवोर्जम् । ऊर्ज ए रसम् । रसमव । अव रुन्धे । रुन्धे प्राणापानौ । प्राणापानौ वै । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । वा एतौ । एतौ पंशूनाम् । पशूनाम् यत् । यत् पृषदाज्यम् । पृषदाज्यम् वानस्पत्याः । पृषदाज्यमिति पृषत् – आज्यम् । वानस्पत्याः खल् । खलु वै। 59 (50/61)

TS 6.3.11.4 - Kramam वै देवतया । देवतया पशवः । पशवो यत् । यत् पृषदाज्यस्य । पृषदाज्यस्योपहत्यं । पृषदाजस्येति पृषत् – आज्यस्यं । उपहत्याहं । उपहत्येत्युप – हत्य । आह वनस्पतये । वनस्पतयेऽनु । अनु ब्रूहि । ब्रूहि वनस्पतये । वनस्पतये प्र । प्रेष्यं । इष्येति । इति प्राणापानौ । प्राणापानावेव । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । एव पशुषु । पशुषु दधाति । दधात्यन्यस्यान्यस्य । अन्यस्यान्यस्य समवत्तम् । अन्यस्यान्यस्येत्यन्यस्य - अन्यस्य । समवत्तर् समवद्यति । समवत्तमिति सम् - अवत्तम् । समवद्यति तस्मात् । समवद्यतीति सम् - अवद्यति । तस्मान् नानारूपाः । नानारूपाः पञ्चावः । नानारूपा इति नाना – रूपाः । पशवो यूष्णा । यूष्णोप । उप सिञ्चति । सिञ्चति रसः । रसो वै । वा एषः । एष पशूनाम् । पशूनाम् यत् । यद् यूः । यू रसम् । रसमेव । एव पशुषु । पशुषु दधाति । दधातीडाम् । इडामुपं । उपं ह्वयते । ह्वयते पश्वावः । पशवो वै। वा इडा । इडा पशून् । पशूनेव । एवोप । उप ह्वयते । ह्रयते चतुः । चतुरुपं । उपं ह्रयते । ह्रयते चतुष्पादः । 60 (50/57)

TS 6.3.11.5 - Kramam चतुष्पादो हि । चतुष्पाद इति चतुः – पादः । हि पशवः । पशवो यम् । यम् कामयेत । कामयेतापशुः । अपशुः स्यात् । स्यादिति । इत्यमेदस्कम् । अमेदस्कम् तस्मै । अमेदस्कमित्यमेदः – कम् । तस्मा आ । आ दंद्ध्यात् । दद्ध्यान् मेदोरूपाः । मेदोरूपा वै । मेदोरूपा इति मेदः - रूपाः । वै पश्ववः । पश्ववो रूपेण । रूपेणैव । एवैनम् । एनम् पशुभ्यः । पशुभ्यो निः । पशुभ्य इति पशु-भ्यः । निर् भजिति । भजत्यपशुः । अपशुरेव । एव भवित । भवित यम् । यम् कामयेत । कामयेत पशुमान् । पशुमान्थ् स्यात् । पशुमानिति पशु-मान् । स्यादिति । इति मेदस्वत् । मेदस्वत् तस्मै । तस्मा आ । आ दद्ध्यात् । दद्ध्यान् मेदोरूपाः । मेदोरूपा वै । मेदोरूपा इति मेदः – रूपाः । वै पश्वः । पश्वो रूपेणं । रूपेणैव । एवास्मै । अस्मै पशून् । पशूनव । अवं रुन्धे । रुन्धे पशुमान् । पशुमानेव । पशुमानिति पशु – मान् । एव भवति । भवति प्रजापतिः । प्रजापतिर् यज्ञम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । यज्ञमस्जत । असृजत सः । स आज्यम् । आज्यम् पुरस्तात् । 61 (50/58)

TS 6.3.11.6 - Kramam

पुरस्तादसृजत । असृजत पशुम् । पशुम् मद्ध्यतः । मद्ध्यतः पृषदाज्यम् । पृषदाज्यम् पश्चात् । पृषदाज्यमिति पृषत् – आज्यम् । पश्चात् तस्मात् । तस्मादाज्येन । आज्येन प्रयाजाः । प्रयाजा इज्यन्ते । प्रयाजा इति प्र – याजाः । इज्यन्ते पशुना । पशुना मद्ध्यतः । मद्ध्यतः पृषदाज्येन । पृषदाज्येनानूयाजाः । पृषदाज्येनेति पृषत् - आज्येन । अनूयाजास्तस्मात् । अनूयाजा इत्यनु – याजाः । तस्मादेतत् । एतन् मिश्रम् । मिश्रमिव । इव पश्चाथ्सृष्टम् । पश्चाथ्सृष्ट् हि । पश्चाथ्सृष्टमिति पश्चात् –सृष्टम् । ह्येकादश । एकादशानूयाजान् । अनूयाजान्. यजित । अनूयाजानित्यनु – याजान् । यजति दश । दश वै । वै पशोः । पशोः प्राणाः । प्राणा आत्मा । प्राणा इति प्र – अनाः । आत्मैकादशः । एकादशो यावान् । यावानेव । एव पशुः । पशुस्तम् । तमनु । अनु यजित । यजित घनित । घनित वै । वा एतत् । एतत् पशुम् । पशुम् यत् । यथ् सम्(2)ज्ञपयन्ति । सम्(2)ज्ञपयन्ति प्राणापानौ । सम्(2)ज्ञपयन्तीति सम् – ज्ञपयन्ति ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.3)

प्राणापानौ खलुं । प्राणापानाविति प्राण — अपानौ । खलु वै ।

वा एतौ । एतौ पर्शूनाम् । पर्शूनाम् ँयत् । यत् पृषदाज्यम् ।

पृषदाज्यम् ँयत् । पृषदाज्यमिति पृषत्—आज्यम् ।

यत् पृषदाज्येन () । पृषदाज्येनानूयाजान् । पृषदाज्येनेति

पृषत् — आज्येन । अनूयाजान्. यजिति । अनूयाजानित्यनु—याजान् ।

यजिति प्राणापानौ । प्राणापानावेव । प्राणापानाविति प्राण — अपानौ ।

एव पर्शुषु । प्रशुषु दधाति । दधातीति दधाति ॥ 62 (56/69)

(धनिन — यन्तम् — खलुं — चतुरुपं हृयत — आज्यम् — यत्

गृषदाज्येन — षट् च) (A11)

षष्ठ काण्डे - तृतीयः प्रश्नः (TS 6.3)

```
| Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-
| (चात्वालाथ् – सुवर्गाय यद् वैसर्जनानि – वैष्णव्यर्चा – पृथिव्यै
| – – ।
| – साध्या – इषे त्वे – त्यग्निना – पर्यग्नि – प्राोः –
| – ।
| पर्गुमालभ्य – मेदसा सुचा – वेकादश)
```

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
(चात्वालाद् – देवानुपैति – मुञ्चति – प्रह्रियमाणाय – पर्यग्नि –

। ।

पशुमालभ्य – चतुष्पादो – द्विषष्टिः)

First and Last Padam of Third Prasnam of 6th Kandam

।
(चात्वालात् – पुशुषु दधाति)

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.3)

<u>Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for Kandam 6, Prasanam 3 (TS 6.3)</u>

<u>rtaridam o, i raodi</u>	Panchati	Padams	Krama
	T dilondi	radamo	<u>Vaakyam</u>
Anuvakam 1	6	314	370
Anuvakam 2	6	300	348
Anuvakam 3	6	319	386
Anuvakam 4	9	442	499
Anuvakam 5	4	218	245
Anuvakam 6	4	210	229
Anuvakam 7	5	268	323
Anuvakam 8	4	187	225
Anuvakam 9	6	296	338
Anuvakam 10	6	295	350
Anuvakam 11	6	306	362
Total →	62	3155	3675